ROOT

Linux Mint Türkiye Topluluğu E-Dergisi | Sayı 1 - Haziran 2010
http://root.linuxmint.org.tr - http://www.linuxmint.org.tr

Linux Mint Tarihçesi
Linux Mint 9 Isadora Kurulumu
Linux Mint 9 Isadora Yenilikleri
Ubuntu 10.04 LTS ile Uzun Soluklu Bir Dönem
Ubuntu 10.04 ve Mint 9 Isadora İçin Bazı Öneriler
eBox Platformu
Audacity İncelemesi
Avidemux İncelemesi
SMPlayer İncelemesi
Pidgin İncelemesi
Kendi Sohbet Sunucunuzu Kurun

İçindekiler

Editörden	3
Linux Mint Tarihçesi	4
Linux Mint 9 Isadora Kurulumu	6
Linux Mint 9 Isadora Yenilikleri	10
Ubuntu 10.04 LTS ile Uzun Soluklu Bir Dönem	11
Ubuntu 10.04 ve Mint 9 Isadora İçin Bazı Öneriler	16
eBox Platformu	20
Audacity İncelemesi	23
Avidemux İncelemesi	26
SMPlayer İncelemesi	30
Pidgin İncelemesi	33
Kendi Sohbet Sunucunuzu Kurun	36

Editörden...

Her ışık doğruyu aydınlatır mı?

Hatırlarsanız 2000'li yıllar gelmeden önce insanlığın üzerinden kara bulutlar eksik olmuyordu. Savaşlar, ülkeler arası sürtüşmeler, siyasi çekişmeler, milenyum ile gerçekleşeceği düşünülen dijital çöküş ve daha da önemlisi insanlığın nereye gideceğinin tam da belirgin olmayışı sorunların giderek artacağını gösteriyordu.

1999 yılını 2000 yılına bağlayan gece eski bilgisayarımın karşısına geçip "Acaba yüzyıl atlaması yüzünden gece yarısından sonra bilgisayarım çöker mi?" diye düşünürken aklıma daha iyi işlerle uğraşma fikri geldi. Daha önceleri içimde bir kıpırtı vardı ama buna anlam veremiyor, neyi aradığımı bilemiyordum. Aynı sıkıntıları, daha özgür olma isteğini çevremdeki birçok arkadaşım da yaşıyordu; hepimizde bir heyecan, yeniliğe duyulan özlem ve bilgi açlığı vardı.

Deniz fenerinin ışığını uzaktan görür ama o ışığın ulaşılamaz olduğunu düşünürsünüz ya, aynı o şekilde yeniliğe duyulan açlığımızı 2000'li yılların başında temelini attığımız 2002 yılında ise faaliyete geçirdiğimiz Linux Portal Türkiye projesi ile az da olsa bastırmayı başardık. Biz doğru ışığı bulmuş; özgürlük yolunda, açık kaynak yolunda ilerler olmuştuk.

Şimdi gelelim asıl soruya! Her ışık doğruyu aydınlatır mı? Bu bakış açınıza ve kişiliğinize göre değişir; kimileri ışığı kendini aydınlatmak için kullanır, kimileri aydınlanmak için, kimileri ise kendileri ile birlikte dünyayı aydınlatmak için kullanır ışığı. Bizler doğru gibi görünenleri, kalıplaşmış düşünceleri değil; özgür ve aydınlanmış olanı seçmeyi tercih ettik.

Linux Portal Türkiye ile çıktığımız bu yola 6 aydır Linux Mint Türkiye ile devam ediyoruz. Bu yolda engebeler çok, yolda yürürken bize çelme takmaya çalışanlar çok, taş atanlar, laf atanlar çok... Işığa ulaşmak için hepsine göğüs gerdik, karanlığın içinden aydınlığa doğru ilerledik, çevresi güneş gibi aydınlık ama içi mağara gibi karanlık yollarda gördük ışığı sapkın emellerine alet edenleri ama biz doğru bildiğimiz yolda ilerlemeye devam ettik. İşte bu yolun sonunda nice emekler ile meydana gelmiş, tamamen gönüllülerden daha doğrusu gönüllüden çok kalpleri aydınlıkla dolu insanların çabaları ile oluşmuş dergimizin temellerini atabildik.

En iyiden daha iyi olunabilir mi?

Bu soruyu milyonlarca insan her gün kendine soruyor, bana göre olunabilir. Yaptığınız işi seviyor ve gerçekten hak ediyorsanız en iyinin de en iyisi olabilirsiniz. Biz bu soruyu bu işe başlamadan önce birbirimize defalarca sorduk ve "Neden Root?" sorusuna dürüst ve içtenlikle bir cevap bulduk. Zorla yazılmış yazılar yerine gönülden, kalpten gelen duygularla bezenmiş yazıları, incelemeleri okumanızı istedik. Tarafsız, ilkeli, öncü gibi sıradan ve kalıplaşmış sözcüklerle donanmış fikirler yerine özgürlüğü ilke edinmiş, açık kaynağı benimseyen, herkese açık, sesimizi duyurabileceğimiz, karanlığı aydınlatabileceğimiz, olması gerekenleri olması gerektiği gibi gösterebileceğimiz bir dergimiz olsun diye bu işlere giriştik.

Artık kolları sıvama, laftan çok iş yapma, özgürlüğü ve felsefeyi yayarak insanlığı doğru yolda aydınlatma zamanı. Root bunun için bir araç, Root özgürlüğü tadamamış insanlara ulaşmak için bir yol, Root karanlık beyinleri aydınlatmak için bir ışık olacak bizlere. Hep birlikte, herkesin gücü kuvveti yettiğince, zamanı ve hayat yolculuğu izin verdiğince yer alabileceği bir dergisi var, artık Root var!

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

Linux Mint Tarihçesi

Linux Mint 1.0 "Ada"

Linux Mint 2006 yılında 1.0 "Ada" ismini taşıyan BETA bir sürümle başladı. Proje o zamanlar çok iyi bilinmiyordu ve bu sürüm kararlı olarak hiçbir zaman yayınlanmadı. 2.0 "Barbara"nın yayınlamasıyla birkaç ay sonra, dağıtım Linux topluluğunda birçok kişinin dikkatini çekti ve kendisini takip eden bir kitle oluşturmaya başladı. Yeni topluluğunun geri bildirimleri kullanılarak da 2006 ve 2008 yılları arasında hızlı bir şekilde birbirini izleyen sürümler yayınlandı. Bu 5 sürüm şu şekildeydi: *2.1 "Bea", 2.2 "Bianca", 3.0 "Cassandra", 3.1 "Celena", 4.0 "Daryna".*

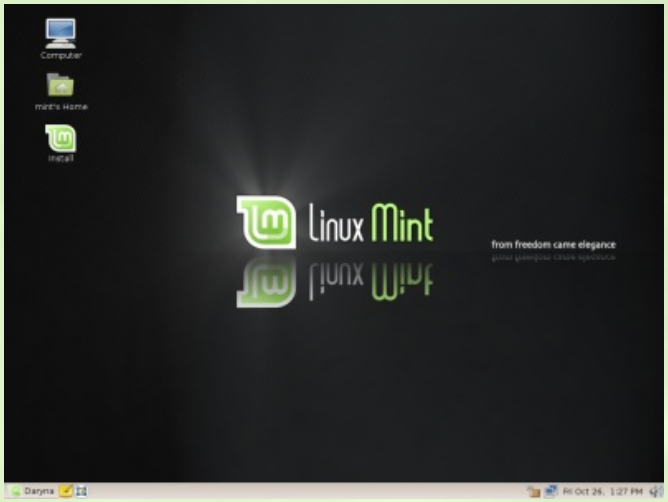

Linux Mint 4.0 "Daryna"

Version 2.0 "Barbara", Ubuntu 6.10 tabanlıydı; onun paket depolarını ve kod tabanını kullanıyordu. Buradan sonra Linux Mint, bir önceki versiyonundan inşa edilmiş olan kendi kod tabanını takip etti fakat en son Ubuntu sürümünün paket depolarını kullanmaya devam etti. Böylece dağıtım hiçbir zaman gerçekten kollara ayrılmadı. Bu, iki sistemin tabanlarının hemen hemen özdeş olmasıyla sonuçlandı ve iki işletim sistemi arasında tam olarak uyumluluğu garantiledi.

2008 yılında Linux Mint, Ubuntu ile aynı yayın döngüsünü kabul etti ve versiyon 5 "Elyssa" yayınlanmadan önce küçük sürüm numarası kaldırıldı (5.0 yerine 5). Aynı yıl iki sistem arasındaki uyumluluğu artırmak için, Linux Mint kendi kod tabanını terk etti ve sürümlerinin inşa yolunu değiştirdi. Versiyon 6 "Felicia"dan başlamak üzere her sürüm tamamıyla en son Ubuntu sürümü tabanlıydı ve direkt olarak ondan inşa edilmekteydi.

Linux Mint sürümleri, Ubuntu'nun sürümleri yayınlandıktan yaklaşık 1 ay sonra yayınlanır. Bunlar da genellikle Mayıs ve Kasım aylarında duyurulur.

Linux Mint öncelikli olarak özgür (ücretsiz) yazılımları kullanır. Bunun istisnaları; bazı tescilli donanım sürücüleri, Adobe Flash Plugin ve RAR'dır. Diğer çoğu Linux dağıtımının aksine, Linux Mint'in felsefesi, özgür yazılımlarla kendini kısıtlamak değil, tescilli alternatifleri de tercih etmektir.

Linux Mint Künye

Geliştirici:	Linux Mint Team
OS ailesi:	Unix benzeri

Linux Mint 9 "Isadora"

Kaynak Modeli:	Özgür Yazılım
Çalışan Hali:	Güncel
İlk Sürüm Tarihi:	27 Ağustos 2006
Son Kararlı Sürüm:	Linux Mint 9 "Isadora" 18 Mayıs 2010
Mevcut diller:	Çoklu Dil
Güncelleme Metodu:	APT
Paket YÖneticisi:	DPKG
Desteklenen Platform:	IA-32, x86-64
Kernel Türü:	Monolithic (Linux)
Varsayılan Arabirim:	GNOME (KDE, Fluxbox, LXDE & XFCE topluluk sürümlerinde)

Lisans:	Genel olarak GPL ve diğer çeşitli lisanslar
Resmi web sitesi:	www.linuxmint.com

Linux Mint Sürümleri

Ver.	Kod Adı	Yayınlanma Tarihi
1.0	Ada	27 Ağustos 2006
2.0	Barbara	13 Kasım 2006
2.1	Bea	20 Aralık 2006
2.2	Bianca	20 Şubat 2007
3.0	Cassandra	30 Mayıs 2007
3.1	Celena	24 Eylül 2007
4.0	Daryna	15 Ekim 2007
5	Elyssa	8 Haziran 2008
6	Felicia	15 Aralık 2008
7	Gloria	26 Mayıs 2009
8	Helena	28 Kasım 2009
9	Isadora	18 Mayıs 2010

Çeviri: Yalçın Öztek
glctcfc@gmail.com

http://en.wikipedia.org/wiki/Linux_Mint

Linux Mint 9 Kurulum Belgesi

Bu yazıda sizlere Linux Mint 9 Isadora kurulumunu en basit şekilde anlatmaya çalışacağım. Bu kurulumu sanal bir sistem üzerinde yapacağım ve bu sistemde önceden diskimiz sembolik olarak 3'e bölünmüş olacak. Bu bölümlerden biri Linux Mint'i kuracağımız yeri, diğer ikisi ise Windows işletim sistemi ve yedek disk bölümümüzü temsil edecek. Bunların kurulum sırasında nasıl sorunsuz bir şekilde sisteme bağlanması gerektiğine de değineceğim. Ben bu kurulumda 32-bit Linux Mint 9 Isadora standart sürümü kullanacağım, siz kendinize uygun bir sürümü indirebilirsiniz. İndirme bağlantılarına forum sayfamızdan ulaşabilirsiniz.

Kurulum kısmına yavaştan geçelim. Öncelikle bilgisayarımızı CD'den boot edilebilmesi için BIOS ayarlarımızı yapıyoruz. Herkesin bunu yaptığını varsayıyorum. CD'mizi bilgisayarımıza takıyoruz ve yeniden başlatıyoruz. Karşımıza herhangi bir tuşa basmamızı yazan bir ekran geliyor, bir tuşa basıp devam ediyoruz.

Karşımıza 5 seçenekli bir ekran geliyor. Biz ilk seçenekte enter tuşuna basıp devam ediyoruz. Yükleme işlemi tamamlandıktan sonra karşımıza Linux Mint 9

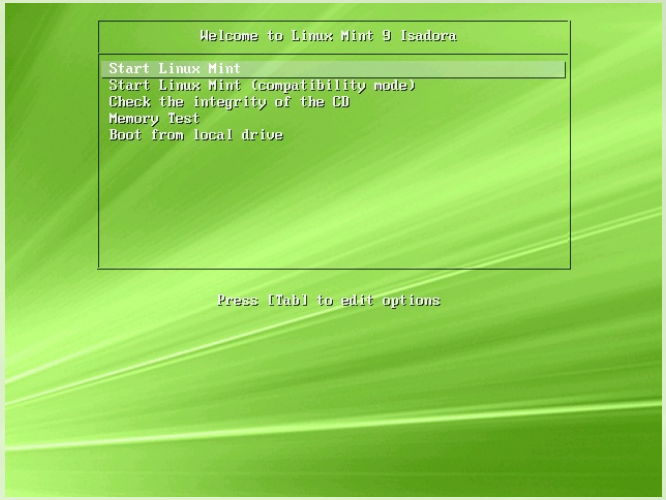

Masaüstü ortamı geliyor. Burada kurmadan önce sistemi istediğiniz gibi inceleyebilirsiniz. CD üzerinden çalıştığı için sisteminizde hiçbir değişiklik olmaz. Biz burada masaüstündeki Install Linux Mint simgesine çift tıklayıp kuruluma başlıyoruz.

Karşımıza kurulumu yapacağımız dili seçeceğimiz ekran çıkıyor. Burada Türkçeyi seçip ileri diyoruz. Bölge ve zaman ayarları penceresi karşımıza geliyor, burada biz varsayılan olarak ileri diyoruz. Sizler

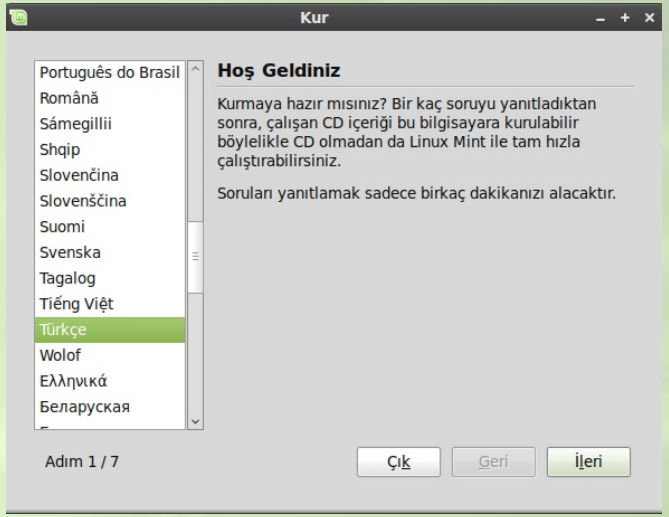

yaşadığınız yere göre bu kısmı ayarlayabilirsiniz. Yine ileri dedikten sonra bu

sefer klavye ayarlarımız için olan pencere karşımıza geliyor ve biz yine burada da varsayılan olarak ileri diyoruz. Siz Türkçe dışında başka bir klavye kullanıyorsanız kendinize göre ayarlayınız.

Bundan sonraki kısım yeni başlayan kullanıcıların en çok kafasını kurcalayan ve en çok sordukları kısım. Burada sistemimizi nereye kuracağımızı seçeceğiz. Burada karşımıza 3 seçenek çıkıyor, biz 3. seçenek olan "Bölümleri elle belirt (gelişmiş)" seçeneğini seçip ileri diyoruz.

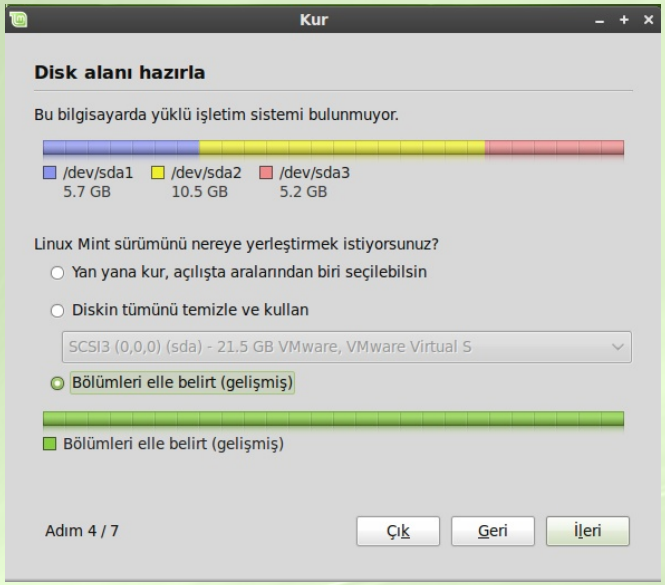

Linux Mint'i kuracağımız diski seçeceğimiz ve diğer disk bölümlerini sisteme kurulum sırasında bağlayacağımız adıma geldik. Biz daha önce sembolik olarak diskimizi 3 kısma ayırmıştık. Bu kısımlar sda1, sda2 ve sda3. Bunlardan sda1 olanında Windows işletim sisteminiz olduğunu varsayıyoruz. sda2, Linux Mint'i kuracağımız kısım, sda3 de bizim yedeklerimizi koyduğumuz disk bölümü.

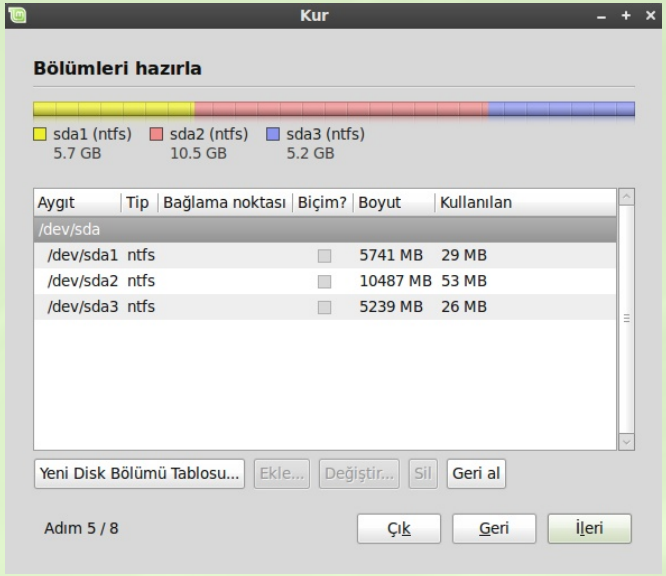

sda2 diskinin üstüne çift tıklıyoruz. Açılan pencerede karşımıza seçenekler çıkıyor. Bunlardan ilki, diskimizde kullanacağımız alanı seçeceğimiz kısım. Biz diskimizin hepsini Linux Mint kurulumu için kullanmayacağız. Bu kısımdan 500 mb kadar bir kısmı takas alanı (swap) olarak kullanacağız.

Takas alanı normalde bellek miktarınızın 2 katı olarak ayrılır ama ben o kadar bir alan ayırmaya gerek duymuyorum. İsterseniz takas alanı ayırmayabilirsiniz de, artık günümüz bilgisayarları yeterince hızlı ve bol miktarda bellek içeriyorlar.

Sizlerde kendi bilgisayarınıza göre ve ayırmak istediğiniz kadar bir kısmı takas alanı için ayırabilirsiniz. Kurulumu yapacağımız disk bölümünden takas alanı için yer ayırdıktan sonra diskimizin nasıl kullanılacağını seçiyoruz. Burada "Ext4 journaling file system" seçeneğini seçiyoruz. Bu, bizim kullanacağımız dosya sistemimiz. Bağlama noktası olarak "/" kök dizinini seçiyoruz. Bu kısım, sistem dosyalarımızın kurulacağı kısım oluyor. Bu işlemi de yaptıktan sonra tamam diyoruz ve takas alanını ayarlama kısmına geçiyoruz. Takas alanı ayırmayanlar bu adımı geçebilirler.

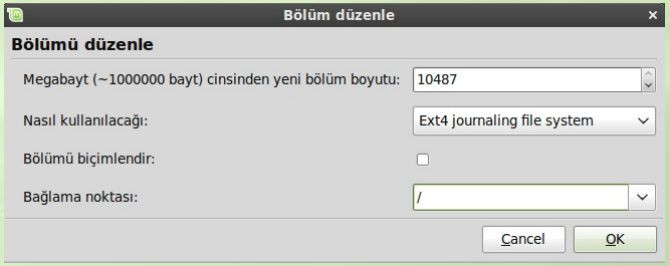

Kurulumu yapacağımız kısmı da seçtikten sonra takas alanı için ayırdığımız kısma çift tıklıyoruz. Bu kısımda da "Nasıl kullanılacağı" kısmında takas alanı seçeneğini seçip tamam diyoruz.

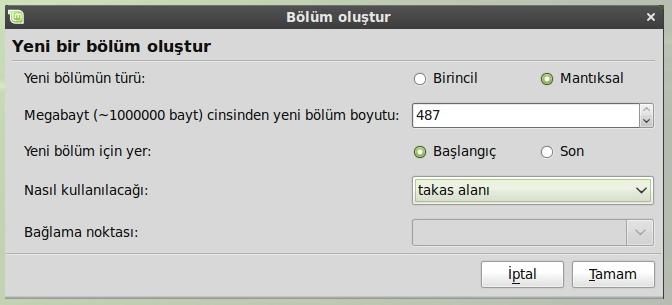

Buraya kadar bütün ayarlarımızı yaptıktan sonra sıra diğer disklerimizi sisteme bağlamaya geldi. Bağlayacağımız diskin üzerine çift tıklıyoruz, yine karşımıza benzer bir pencere çıkıyor. Burada disk boyutuna dokunmuyoruz. Nasıl kullanılacağı kısmında diskimizin dosya sistemini seçiyoruz. Genelde bu kısım NTFS oluyor ama sizin dosya sisteminiz FAT32 ise o-

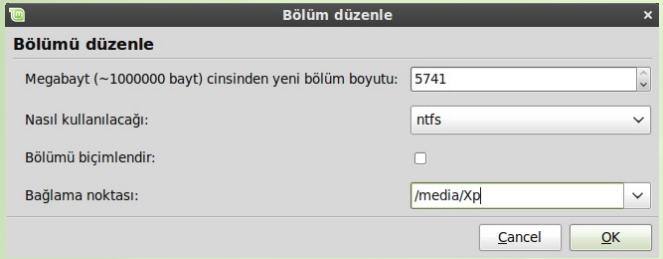

nu seçiniz. "Bölümü biçimlendir" kısmında kesinlikle bir değişiklik yapmıyoruz. Eğer burayı çeltikle işaretlerseniz bu kısım kurulum sırasında biçimlendirilir. Bölüm bağlama noktası kısmına da /media/disk yazıyoruz. Ben Windows kısmı için /media/Xp ve yedek kısmı için ise /media/Yedek olarak bağlama noktasını ayarlıyorum. Bu işlemi bağlamak istediğimiz her disk için ayrı ayrı yapıyoruz.

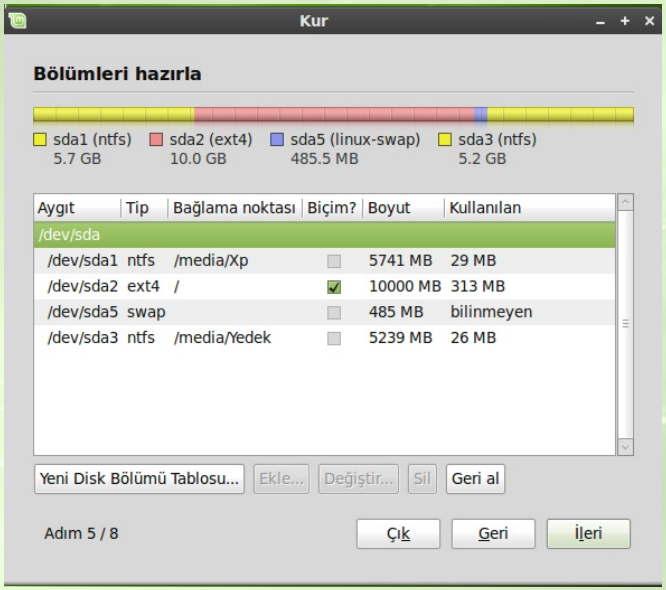

Kurulumu yapacağımız diskimizi ve sisteme bağlayacağımız disklerin ayarlarını doğru yaptığımızı kontrol ettikten sonra ileri tuşuna basıyoruz. Bu kısımda kullanıcı adımızı ve kullanıcı şifremizi seçiyoruz ve ileri tuşuna basıyoruz.

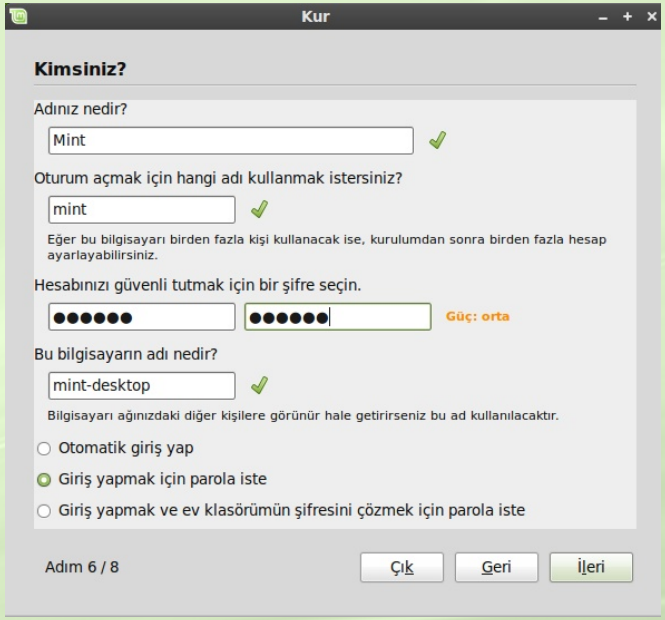

Ve son kısma geçiyoruz. Burada artık Linux Mint'i kurma kısmına geliyoruz. Buraya kadar yapmış olduğumuz hiçbir değişiklik sistemimize uygulanmadı. Hata yaptığınızı düşünüyorsanız hala geri dönüp kontrol edebilirsiniz. Eğer yapmış

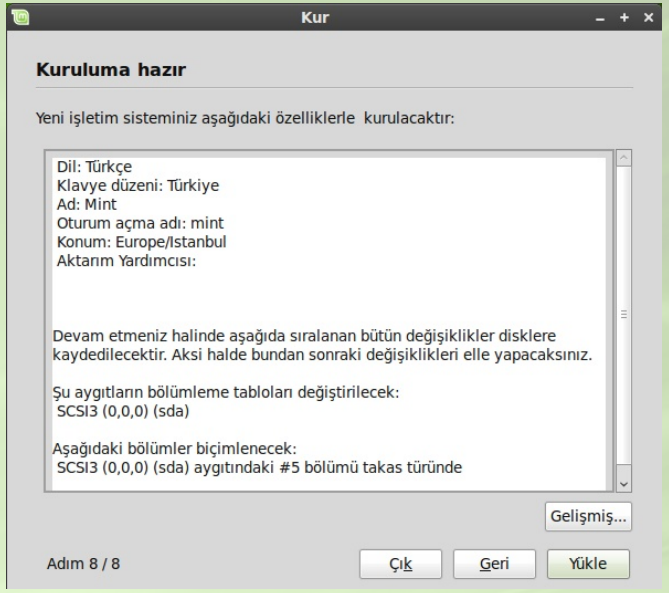

olduğunuz her şeyden eminseniz yükle tuşuna tıklayıp kurulum kısmına geçiyoruz. Kurulum kısmı bilgisayarımızın hızına göre değişiyor. Benim emektar bilgi-

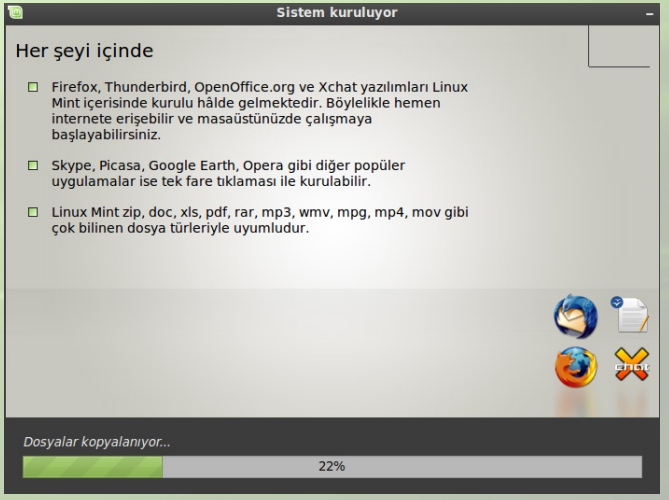

sayarımda 20 dakikada kurulum işlemi bitmiş oluyor. Linux Mint, kurulum sırasında bilgisayarınız internete LAN kablosu aracılığı ile bağlıysa en güncel dil dosyalarını indirip sisteme kuruyor.

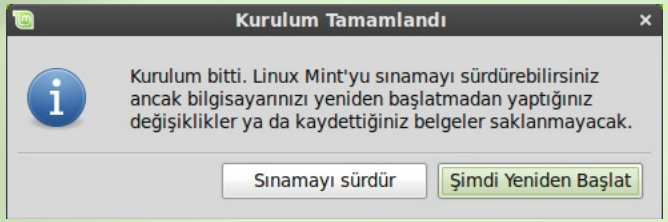

Kurulum bittikten sonra kurulumun bittiğine dair bir uyarı penceresi çıkıyor. Burada "Şimdi yeniden başlat" seçeneğini seçip sistemimizi yeniden başlatıyoruz. Kurulum işlemimiz artık tamamlanmıştır. Kurulumdan sonra yapmanız gerekenleri ve gerekli bilgileri Linux Mint Türkiye forumunda bulabilirsiniz. Yaşadığınız sorunlara çözüm, sorularınıza cevap arayabilirsiniz.

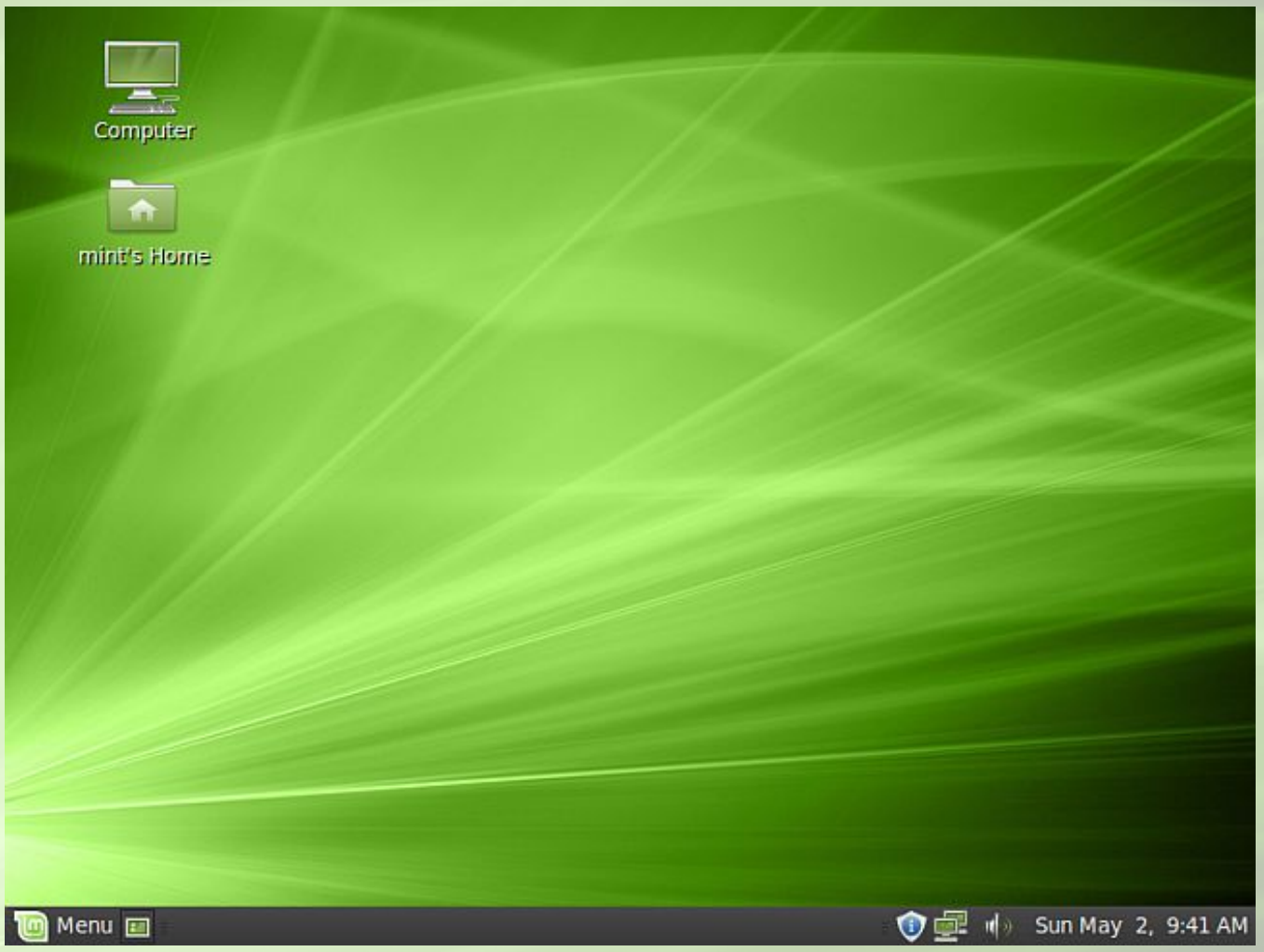

Cüneyt Hayrullah
cuneyt@linuxmint.org.tr

Linux Mint 9 "Isadora" Yayınlandı.

Linux Mint 9 "Isadora" kod adıyla mayıs ayının ortasında yayınlandı.

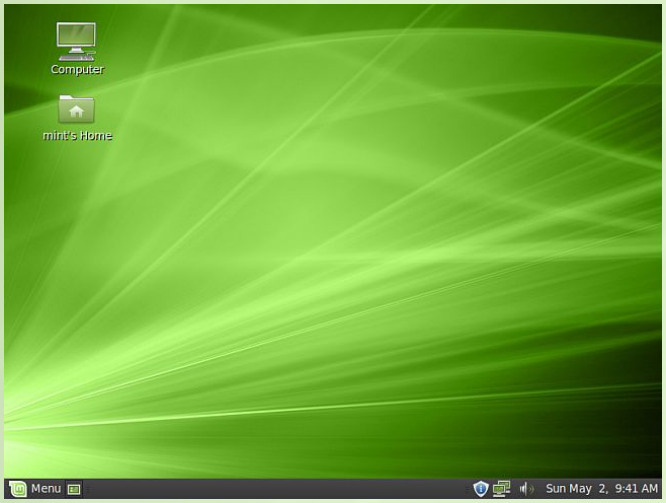

Yeni özellikler;

» Yeni Paket Yöneticisi

* Yeni paket yöneticisinde 30.000'in üzerinde paket.
* Yeni paket yöneticinde popüler uygulamalar ayrıca belirtiliyor.
* Görsel iyileştirmeler
* APT iyileştirmeleri

» Yeni Yedekleme Aracı

* Doğrulama ve sıkıştırma özelliği olan yeni yedekleme aracı
* Yeni yedekleme seçici

» Menü İyileştirmeleri

* Artık menü öğeleri düzenlenebiliyor.
* Yeni şeffaf menü özelliği
* Başlangıç favorilerini seçme
* Kısayol düzenlemeleri ve ekleri

» Masaüstü Seçenekleri

* Artık yapılan değişikliklerin geçerli olması için sistemi yeniden başlatmak gerekmiyor.
* Yenilenen ek seçenekler

» Daha İyi Görünüm Özellikleri

* Yeni arkaplanlar
* Yeni karşılama ekranı
* Yeni güncelleme yöneticisi

» Sistem İyileştirmeleri

* Windows kurulum aracı güncellendi.
* USB disk kurulum aracı güncellendi.
* Varsayılan yazılım seçimi kolaylaştırıldı.
* Çevirmeli ağ özellikleri yenilendi.
* APT komut iyileştirmeleri

» Proje Üzerindeki Değişiklikler

* Yerel dildeki topluluk siteleri yenilendi ve sayısı arttırıldı.
* Hem DVD hem CD sürümü
* Oem üreticiler ile anlaşılıp disk dağıtımına geçildi.
* ABD ve Japonya'da üreticiler ile anlaşıldı.
* 32 Bit ve 64 Bit seçenekleri sunuldu.

» Sürüm Yükseltmeleri

* Daha hızlı açılış
* Daha uzun süreli destek

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

Ubuntu 10.04 LTS ile Uzun Soluklu Bir Dönem

Söze başlamadan önce, Linux Mint Türkiyenin e-dergisi Root'un ilk sayısında çalışan tüm arkadaşlara buradan teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Linux Mint, bilindiği üzere Ubuntu tabanlı bir Linux dağıtımı ve son kullanıcıyı memnun etmek için elinden geleni yapan bir anlayışın ürünü. Böyle bir anlayışın Türkçe kaynak sitesi olan www.linuxmint.org.tr ise Linux Mint'i ve açık kaynak anlayışını Türkiyede yayma amacı güden önemli yerlerden biri olacak benim inancıma göre. Böyle bir yerde bulunduğum ve bu yazıyı yazdığım için çok mutluyum.

Ama ben bir şeyden dolayı daha çok mutluyum. Bilindiği üzere 29 Nisan 2010 tarihinde Ubuntu'nun 10.04 sürümü (kod adı Lucid Lynx) sunucularda boy göstermeye başladı. Dağıtım çıkalı yaklaşık 1 ay oluyor ve ben henüz kurabildim dağıtımı. Fakat kurduktan sonra da "Neden bu kadar geç kaldım?" diye kafamı duvarlara vurmadım değil. Çünkü Ubuntu 10.04, Ubuntu geliştiricilerinin "en iyilerini" yaptıkları bir dağıtım olmuş bana göre. Teknik ayrıntılara girmeden önce Ubuntu ve yakın geçmişiyle ilgili kısa bilgiler vermek istiyorum.

Ubuntu, Debian tabanlı bir Linux dağıtımıdır. İlk sürümü 20 Ekim 2004'te çıkan Ubuntu, her altı ayda bir yeni sürümü ile yayınlanır. Her iki yılda bir ise -ki bu sonu ".04" ile biten sürümlere denk gelmiştir- LTS (Long Term Support), yani uzun süreli destek sürümü çıkar. En son LTS sürümü 8.04 Hardy Heron idi. Bu sürümden sonra 8.10 (Intrepid Ibex), 9.04 (Jaunty Jackalope) ve 9.10 (Karmic Koala) yayınlandı. 29 Nisan'da ise beklenilen yeni LTS sürümü olan 10.04 (Lucid Lynx) bizlerle buluştu.

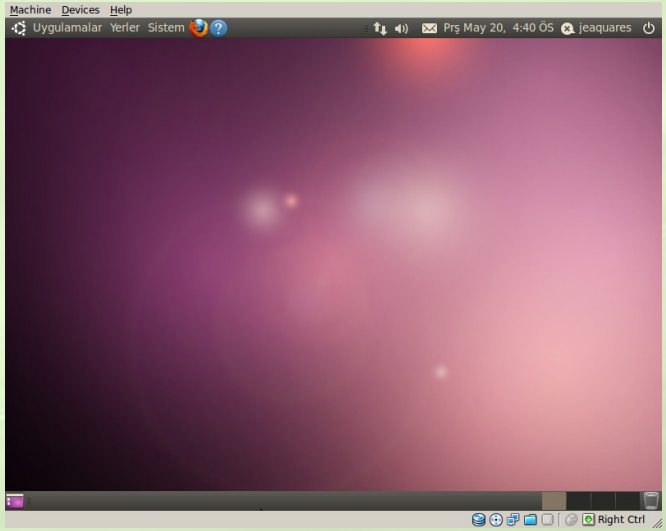

Ben 10.04'e 9.04'ten geçtim. Jaunty Jackalope kullanıyordum ve Jaunty'de bulduğum rahatlığı hiçbir dağıtım sağlayamıyordu bana. Hele ki Karmic Koala'nın başarısızlığı, benim gibi birçok kişiyi Jaunty'de kalmaya ya da başka bir dağıtım denemeye itti. 10.04 ise bu yargıyı bozdu ve şu an için herkesi memnun etmiş görünüyor. Özellikle dağıtımın 15 saniyede açılması (kullanıcı giriş ekranı da dahil) ve 5 saniyede kapanması onu her şeyden bir adım öne alıyor. Çekirdek optimizasyonları sayesinde bu süre 10 saniyeye bile indirilebiliyor. Peki böylesine hızlı bir sistemde yazılımsal ve donanımsal anlamda başka neler var?

Öncelikle birçok yeni servis ve uygulamadan bahsedebiliriz. Eğer siz de benim gibi 9.04'ten 10.04'e direkt olarak geçtiyseniz, uygulamalardaki ve görünümdeki farkları anında algılayabilirsiniz.

Kurulum Aşaması

10.04'ü CD-ROM'unuza takıp çalıştırdıktan sonra arayüzdeki farklılığı hemen seziyorsunuz. 9.04'te ve 9.10'da bu ekran çok farklı bir şekilde karşınıza geliyordu ve belki de bazen ne yapacağınızı bilemiyordunuz. Ama 10.04'te bunun değişmesi, her şeyin en temelden ele alındığının bir göstergesi.

Resimde gördüğünüz üzere sistem bize Ubuntu'yu kurma ve sistemde değişiklik yapmadan deneme seçeneklerini

sunuyor. 9.04 ve 9.10'da bu ekran daha farklıydı ve biraz daha karışıktı. Kurulumun varsayılan dili İngilizce olduğu için sol taraftaki dil bölmesinden Türkçeyi seçip "Ubuntu 10.04 LTS Kur" butonuna tıklıyoruz.

Bundan sonra devam eden kurulum aşaması önceki kurulumlardan çok da farklı değil. Bölge/saat dilimi, disk bölümleri, klavye seçimi, kullanıcı bilgileri gibi kısımları görüyoruz kurulum esnasında. Ben buraları anlatmıyorum çünkü Ubuntu'nun geniş bir Türkçe kaynağı var. Ben daha çok kurulum sonrası oluşan yenilikleri aktarmaya çalışacağım sizlere. Ama size bir fikir olması amacı ile kurulum aşamasından bir ekran görüntüsü koyuyorum:

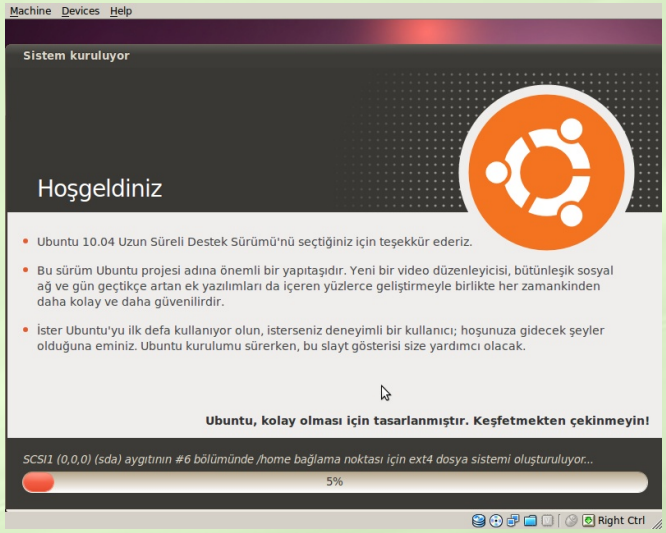

Kurulum Sonrası İlk İzlenimler

Ubuntu 10.04 sürümünde, son sürüm daha çıkmadan tartışılagelen çok önemli bir şey vardı: Pencere butonlarının yeri. Ubuntu 10.04'te pencere butonları (pencereyi kapatma, pencereyi küçültme, pencereyi büyütme) varsayılan olarak sola dayalı bir şekilde geldi. Bu tasarım alışılmış bir şey değildi ve böyle bir tasarımı varsayılan olarak kullanan işletim sistemi ise Mac OS serisi. Anlaşılacağı üzere Ubuntu 10.04'ün ilk ayrıntıları belli olmaya başladığından beri kullanıcıların şiddetle eleştirdiği bir durum oldu bu. Ubuntu'nun Mac OS'a benzemeye başladığı, hatta yolundan saptığı (!) söylenildi. Birçok sitede birçok yazı yazıldı ama Ubuntu geliştiricileri bundan vazgeçmedi. Elbette kullanıcıların yeni Ubuntu'yu Mac OS'a benzetmelerinin tek sebebi pencere butonlarının yeri değildi. Yeni Ubuntu, mor bir renkle karşılıyordu bizi. Yani Mac OS temasının renklerine çok benzer renkler ile. Varsayılan olarak gelen bu özellikler elbette değiştiriliyordu ancak kullanıcılar bundan hiç memnun olmadılar. Sonuçta sistem bu şekilde

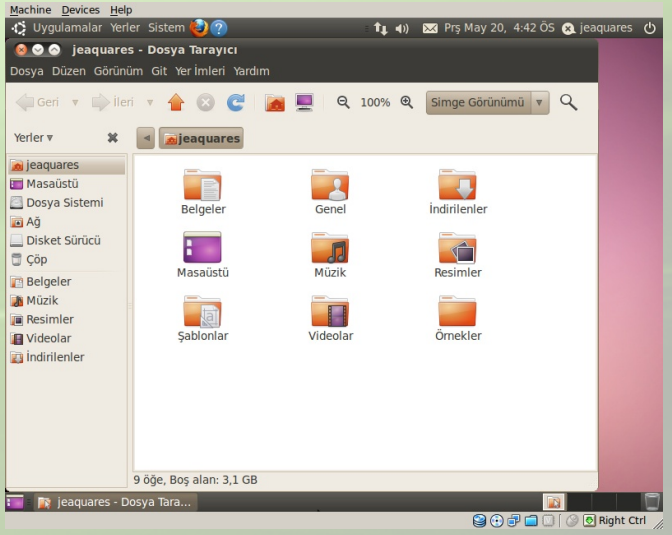

karşımıza geldi ama 15 dakika süren kurulum, sistemin 15 saniyede açılıp bu sürenin 10 saniyeye kadar düşürülebilmesi, yine sistemin 5 saniyede kapanması ve bu sürenin de düşürülebilmesi kullanıcıların gönüllerini almış gibi görünüyor.

Bunun dışında kişisel olarak çok önemli izlenimlerim oldu. Örneğin; giriş ekranı. Ben direkt olarak Jaunty'den geçiş yaptığım için giriş ekranını oldukça iyi budum. Jaunty'de giriş ekranında kullanıcı adımızı kendimiz yazıyorduk. Yani sistemdeki kullanıcıların adlarını bilmezsek giriş yapamıyorduk sisteme. 10.04'te giriş ekranında kullanıcımızı bulabiliyoruz. Geriye sadece şifremizi yazıp girmek kalıyor.

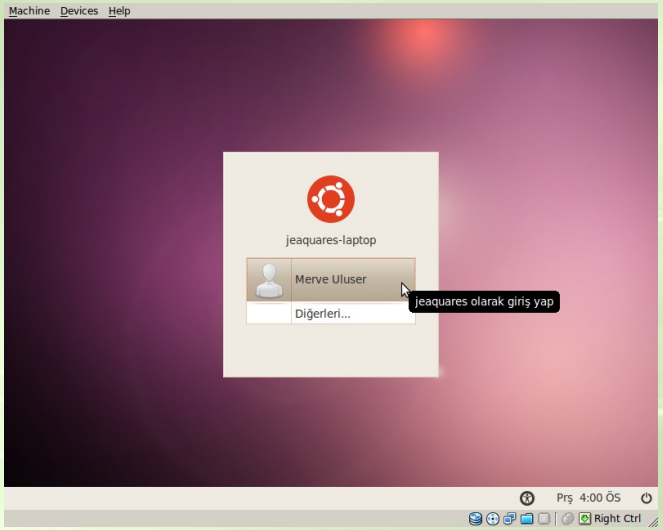

Donanımsal olarak da bir sürü geliştirmeyi içeren 10.04'te kendi adıma önemli bir gelişme oldu. 9.04'te ses konusunda bir problem yaşıyordum. HP Compaq 6730s modelinde bir dizüstü bilgisayara sahibim ve sadece bu bilgisayarın donanımına özel bir sorunla karşılaşıyordum 9.04'te. Sistem ilk kurulumda ses donanımını çalışır hale getiremiyordu ve ses alamıyordum. Bu sorunu küçük küçük kod satırları ile düzeltmek zorunda kalıyordum. 10.04'te bu sorunun ortadan kalktığını gördüm. Bir başka şey ise tabii ki de yeni çekirdek sürümü ve sürücüler. Donanım sürücüleri konusunda oldukça sıkıntılı olabilen Linux dağıtımları, açık kaynak kodlu sürücüler ile donanımlara destek vermeye çalışıyor. Canonical da bu konuda tedbiri elden bırakmamış ve bize 10.04'te daha fazla donanım desteği sağlamış.

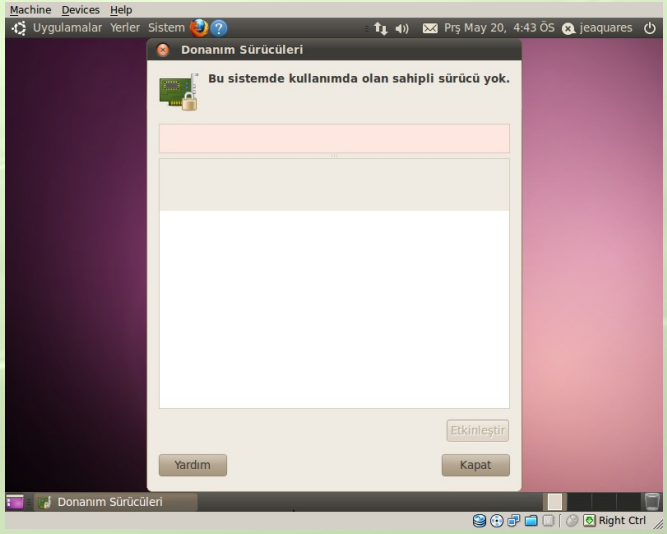

Canonical'ın yazılım politikaları da, yeni Ubuntu teması ve pencere butonları kadar olay yaratmıştı. Ubuntu'nun Mono projesine verdiği destek, özgür yazılım dünyasında oldukça yankı bulmuş ve sert eleştiriler almıştı. Bunun yanında açık kaynak kodlu resim düzenleme programı olan GIMP'in Ubuntu 10.04 ile kurulu olarak gelmemesi de Canonical'ın tepki gören hamlelerinden biri. Her ne kadar Ubuntu geliştiricileri bu durumu "daha iyi bir performans sunabilmek" olarak açıklasa da sert yorumlardan nasiplerini almışlardı. GIMP programı ise hala depolarda bulunuyor ve "sudo apt-get install gimp" komutu ile veya direkt olarak Synaptic Paket Yöneticisinden kurulabiliyor.

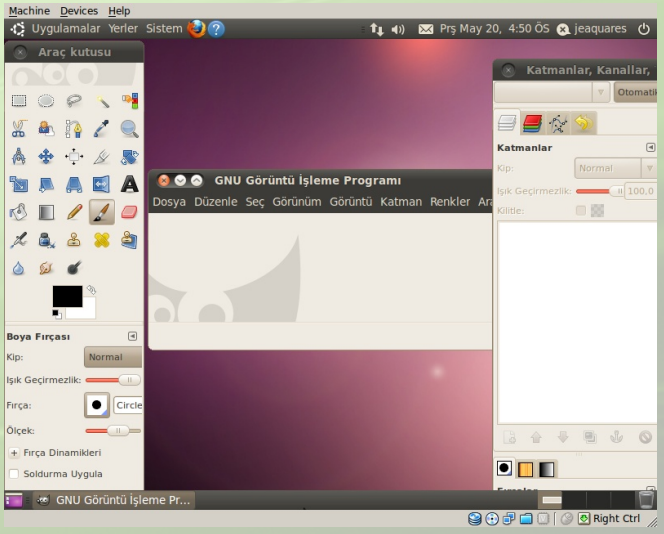

Ubuntu 10.04'ün bir başka nimeti ise Ubuntu Yazılım Merkesi. Uygulamalar

menüsünden ulaşabileceğimiz bu merkez bize Ubuntu depolarının kapılarını sonuna kadar açıyor. Bu merkez aracılığı ile sistemimizde kurulu olan programları görüntüleyebiliyor, kategorilenmiş programlardan istediğimizi tek tık ile kurabiliyoruz. Aynı şekilde yüklü programları da bu merkez aracılığı ile kaldırabiliyoruz. Ubuntu, Linux dağıtımları arasında son kullanıcıya yönelik geliştirilen dağıtımlardan biri ve Ubuntu geliştiricileri, gün geçtikçe son kullanıcıyı Uçbirim'e daha az bağımlı hale getirmek için bir sürü yeni özellik ekliyor sisteme. Ubuntu Yazılım Merkezi de bu özelliklerden biri ve denemek için yapmanız gereken tek şey Uygulamalar menüsüne tıklamak.

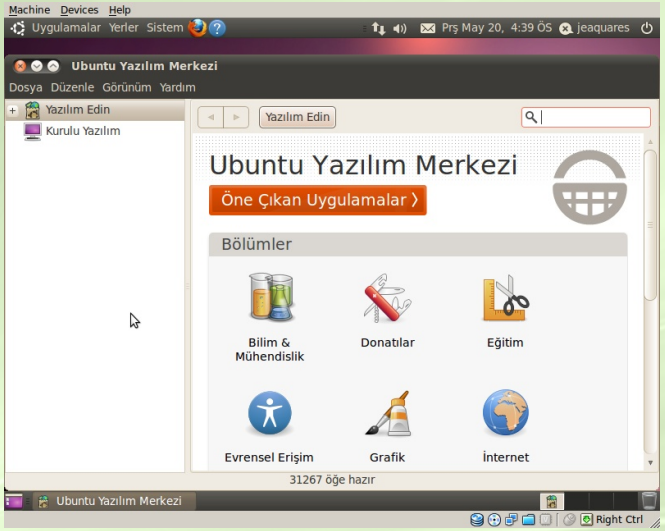

Peki bunların dışında Ubuntu geliştiricileri bize neler sunuyorlar? Ubuntu One projesinden bahsetmek istiyorum biraz. Biliyorsunuz ki bulut bilgi işlem (cloud computing) son zamanların en çok konuşulan teknolojilerinden biri. Microsoft, Google gibi büyük şirketlerin bu konuda oldukça ilerici çalışmaları mevcut. Proje kısaca bulut bir sistemden ibaret diyebiliriz. Bu sistemi; bilgilerimizin sunucularda depolandığı, onlara internet yoluyla istediğimiz an erişebildiğimiz bir bulut sistemi olarak adlandırsak pek de yanılmış olmayız. Bu konuda Google en öncü firmalardan biri. Google servisleri ile bu sisteme aşinayız zaten. Bu duruma kayıtsız kalamayan Canonical ise Ubuntu One'ı bize sunuyor. Ubuntu One, kullanıcılarına varsayılan olarak 2 GB'lık bir bulut parçası veriyor. (İstenilirse bu alan arttırılabiliyor.) Bu bulut parçasına verilerinizi depolayabiliyorsunuz. İhtiyaç halinde başka bir yerden bu buluta ulaşıp önemli belgelerinize de erişebiliyorsunuz. Aslında bu bizim için bir nevi taşınabilir bellek görevi görüyor ama bazı farkları var. Bunlardan en önemlileri bu belleği yanımızda taşımıyor olmamız ve bu buluta ulaşıp verilerimizi indirebilmek için hatırı sayılır bir internet hızımızın olması gerektiği. Bu sistemi kullanabilmek içinse Sistem > Tercihler menüsünden Ubuntu One'ı açıp bir hesap oluşturmamız yeterli.

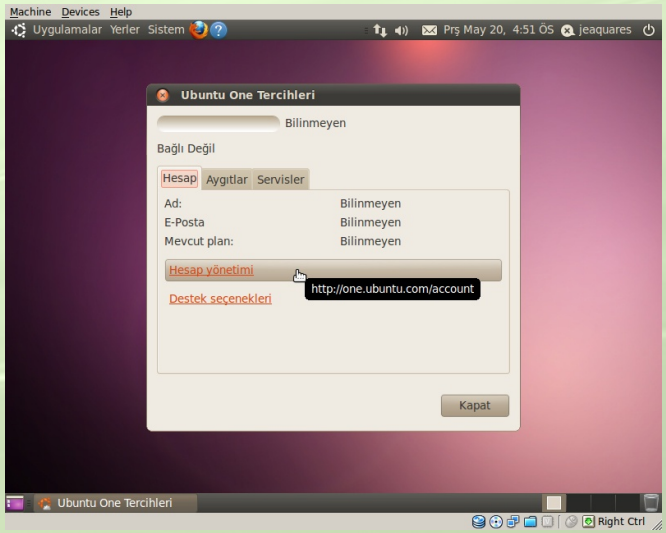

Kurulu gelen yazılımlardan da kısa kısa bahsetmek istiyorum. Firefox, 3.6.3 sürümü ile ön tanımlı web tarayıcısı olarak geliyor. Dilerseniz diğer tarayıcılardan (Opera, Chrome, Chromium, gibi) birini kurabiliyorsunuz. Eğer Firefox ile yıldızınız barışmıyorsa ben size Chromium'u önereceğim. Google'ın açık kaynak

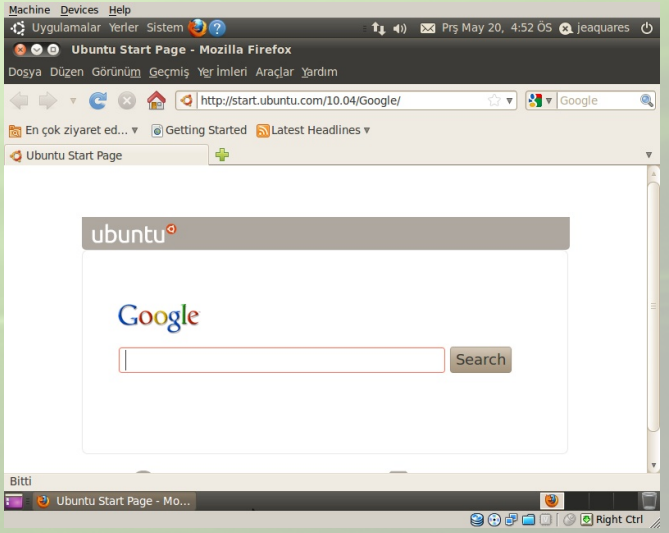

kodlu web tarayıcısı olan Chromium oldukça iyi bir iş çıkarıyor. Google'ın diğer web tarayıcısı olan Chrome'un kapalı kaynak kodlu olduğunu belirtelim. :)

Ofis işlerimizi halletmek için açık kaynak kodlu OpenOffice'i kullanıyoruz Linux dağıtımları altında. OpenOffice bizi 3.2 sürümü ile karşılıyor Ubuntu 10.04'te. Uygulamalar menüsü altında bulunan programa buradan ulaşabilirsiniz.

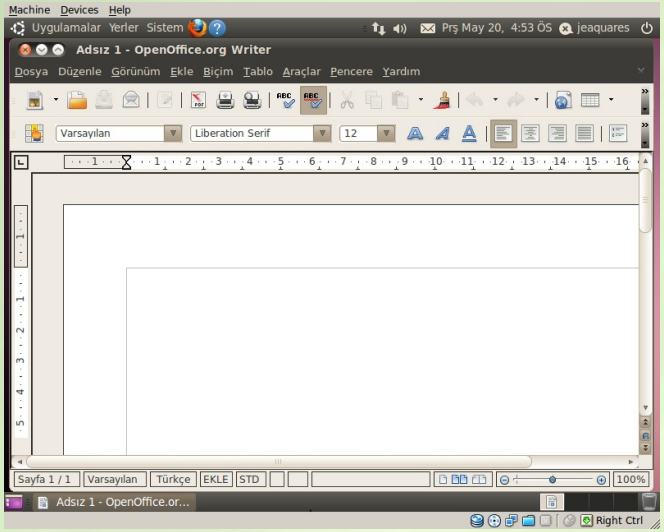

Anlık iletişim ve sosyal siteler, Ubuntu'nun son sürümünde oldukça ilgilendiği bir diğer konu. Sistemde kurulu gelen Empathy ile anlık iletişim hesaplarımızı (MSN, Yahoo, Gmail de dahil) kontrol edebiliyor, e-postalarımızı okuyabiliyoruz. Ben şahsen Empathy'yi beğenmediğim için Pidgin kurup onu kullanıyorum. Bu yazılımların hepsini depolarda bulabiliyorsunuz. Gwibber isimli program ise Facebook, Twitter, FriendFeed gibi sosyal ağlara bağlanmamızı sağlayan oldukça şirin bir yazılım. Yine torrent işlerimizi halletmek için Transmission BitTorrent Client sistemde kurulu olarak geliyor. Tüm bunlara Uygulamalar menüsü altından ulaşabiliyoruz. Ses ve video konusunda da kurulu olarak gelen Rhythmbox ve Totem bizleri karşılıyor. Ben yine şahsi olarak Rhythmbox'ı sevmediğim için Audacious programını tercih ediyorum. Bunlar elbette tek seçeneğimiz değil. Depolardan başka programları kurabiliyoruz. CD/DVD yakma programı olarak da yine Brasero iş başında. Dediğim gibi, tüm bunlara Uygulamalar menüsü altında erişim mevcut. Tek yapmanız gereken tıklamak ve yenilikleri keşfetmeye başlamak!

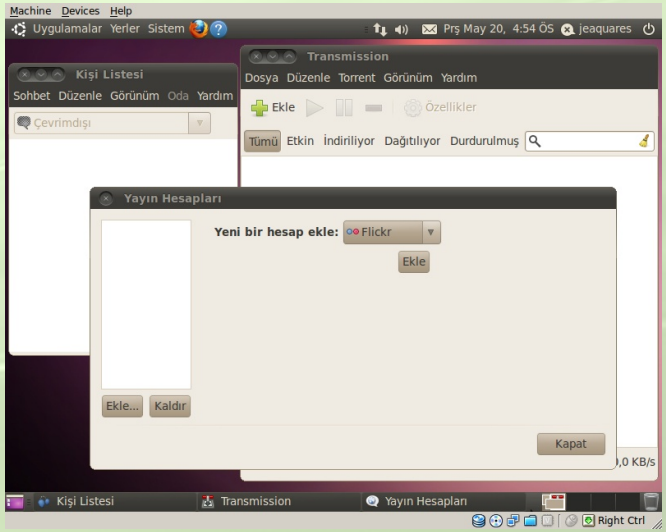

Sanırım Ubuntu hakkında anlatabileceklerimin sonu yok. Beni 9.04'ten koparabilen ilk sistem olma ünvanını taşıyor Ubuntu. Ayrıca LTS sürümü olması sebebiyle masaüstünde 3, sunucularda 5 yıl güncelleme desteği vermesi de cabası. Ubuntu 10.04'ü hemen bugün indirmek ve denemek istiyorsanız yapmanız gereken tek şey, sisteminize uygun olan ISO dosyasını indirip CD'ye yazdırmak! Ayrıca Ubuntu CD'sini ücretsiz olarak edinebiliyorsunuz. Bu iki seçenek için de aşağıda bağlantılar mevcut:

www.ubuntu.com/getubuntu/download
shipit.ubuntu.com

Hepinize bol LTS'li günler!

Merve Uluser
merveuluser@linuxmint.org.tr

Ubuntu 10.04 ve Mint 9 Isadora İçin Bazı Öneriler ve Sorunların Çözümleri

Linux dağıtımları için çıkarılmış olan programların çeşitliliği gün geçtikçe artıyor. Program çeşitliliği arttıkça da yaşanabilen sorunlar da doğru orantılı olarak artıyor. Açık kaynak kodu kullanmanın en güzel yanlarından biri, yaşanan problemlere çok kısa sürede çözümler getirilebilmesi. Yine de sabırsız kullanıcılar çözüm beklemek yerine kendi çözümlerini üretmekteler.

Aşağıda bazı programlar ile meydana gelebilen birkaç sorundan, bunların çözümlerinden ve bazı ipuçlarından bahsedeceğim.

*** NOT: Yazı içerisinde, kod eklenmesi söylenen bazı dosyalar Dosya Yöneticisi ya da Metin Düzenleyicisi ile açılırken ya da kaydedilirken hata veriyorlarsa (veya işleme izin vermiyorlarsa) Uçbirim'e çıkıp;

```
sudo su
```

yazdıktan sonra root şifresini girip, daha sonra root olarak Dosya Yöneticisini açmak için yine aynı Uçbirim oturumu içinde;

```
nautilus
```

yazarak tekrar deneyiniz. ***

*** Linux'ta görüntülü ve sesli sohbet programı sayısı ne yazık ki sınırlı. Özellikle MSN sunucularına bağlanan programlar, MSN Messenger'ın sunucularını değiştirmesi neticesinde bir süredir görüntülü ve sesli sohbet hizmetini sunamıyorlar. Bu noktada öne çıkan program ise Linux desteği ile Skype oluyor. Genel olarak oldukça sorunsuz işleyen Skype'ta özellikle OpenGL kullanımı açık olan Cairo Dock ile kamera sorunu oluşmakta. Cairo Dock açıkken Skype'ta açtığımız kamerayı karşı taraf görebiliyor fakat biz, ne kendimizi ne de karşımızdakini görebiliyoruz.

Bunun çözümü ise oldukça basit. Tek yapılması gereken, Cairo Dock üzerinde bulunan Skype simgesine (Launcher) sağ tıklayarak özelliklere girip orada Command kısmına şu kodu girerek Skype'ımızın o kodla açılmasını sağlamak:

```
XLIB_SKIP_ARGB_VISUALS=1 && skype
```

Artık hem MacOS tarzı çok kullanışlı olan Cairo Dock isimli panelimizi, hem de Skype'ımızı bir arada kullanabiliriz.

*** Eski Mint ve Ubuntu sürümlerinde rahatça yapılan fakat son sürümlerde bazı aksaklıklar çıkaran ve çoğu kullanıcının önem verdiği ekran kartı kurulumu biraz daha zor olmasına rağmen hala mümkün. NVIDIA'nın Linux için çıkarılmış ekran kartının kurulumuna değinirsek:

İlk olarak NVIDIA'nın sitesine girip, oradan Linux için çıkarılmış olan ve kullanılan ekran kartı ile uyumlu sürücünün indirilmesi gerekiyor. Bu sürücü dosyasının kopyalanacağı yer oldukça önemli. Sürücü kurulumu aşamasında bilgisayardaki tüm var olan sürücüler kaldırılıp engelleneceğinden işlemin ilerideki kısımları konsolda devam edecek ve olası bir dosyanın konulduğu klasörün unutulması gibi bir durumda geri dönüş çok zahmetli olacaktır. Tavsiyem, bu sürücünün çok kolay bulunacak bir klasöre yüklenmesi ve birazdan verilecek kodlarla birlikte kurulumdan önce bir yere not edilip kurulum sırasında bundan faydalanılması olacaktır. Ayrıca bilgisayardaki önemli veriler de her ihtimale karşı bir yere kopyalanırsa olası bir format durumunda zarar daha aza indirilir.

Önemli Örneğimizde ele aldığımız eran kartı NVIDIA GT 240M, işletim sistemi 64-bit Ubuntu 10.04, bu kart için olan

sürücü 195.36.24 ve bu sürücü için indirilen dosya da NVIDIA-Linux-x86_64-190.53-pkg2.run'dır. Bu kurulumu denerken lütfen burada verilen örneği kendi ekran kartınız için olan sürücüye uyarlayarak yapınız.

Uyarı Bu sürücü yükleme yöntemi önerilen bir yöntem değildir. Oluşabilecek herhangi bir sorunda bu yazının sahibi sorumlu tutulamaz.

NVIDIA'nın sitesinden sürücüyü indirdikten sonra onu bilgisayarınıza kaydedin ve kaydettiğiniz yeri bir yere not edin. İndirme işlemi bittikten sonra Sistem > Yönetim > Donanım Sürücüleri içine girerek yüklü olan sürücüyü pasifleştirip bilgisayarı yeniden başlatmak gerekiyor.

Bilgisayar açıldığında,

```
/etc/modprobe.d/nvidia-graphics-
drivers.conf
```

isimli bir dosya oluşturarak içine şu satırları ekleyin:

```
blacklist vga16fb
blacklist nouveau
blacklist nvidiafb
blacklist rivafb
blacklist rivatv
blacklist nvidia-173
blacklist lbm-nouveau
blacklist nvidia-96
blacklist nvidia-current
```

Bu satırlar eklendikten sonra dosyayı kaydedip kapatabilirsiniz. Şimdi sıra geldi bilgisayarda yüklü olan NVIDIA ile ilgili paketleri kaldırmaya. Bu paketler kaldırıldıktan sonra bilgisayarı yeniden başlattığımızda grafiksel menü de olmayıp kodlarla devam edeceğimizden her şeyin hazır olduğundan emin olun.

Paketleri kaldırmak için Uçbirim içinde;

```
sudo apt-get --purge remove nvidia-*
```

yazıyoruz. Paketlerin kaldırılması başarıyla tamamlandıktan sonra

```
etc/X11/xorg.conf
```

dosyasını açıyoruz. Eğer dosya bilgisayarınızda yoksa kendiniz de oluşturabilirsiniz. Dosyayı açtıktan sonra içine;

```
Section "Device"
Identifier "Device0"
Driver "nvidia"
VendorName "NVIDIA Corporation"
EndSection
```

satırlarını ekleyerek dosyayı kaydedip kapatıyoruz ve bilgisayarımızı kapatıp tekrar açıyoruz. Bilgisayar yeniden başlatıldığında grafiksel şifre ekranı ya da masaüstünüz gelmeyecek; düşük ekran çözünürlüğü uyarısı ve seçenekler çıkacak. Bu seçenekler içinden konsola çıkma seçeneğini işaretleyip konsola çıkıyoruz.

Eğer seçenekler çıkmazsa Ctrl+F1 yapıp konsola geçip orada;

```
sudo service gdm stop
```

yazmak da işinizi görecektir. Konsola çıkıldıktan sonra sıra geldi elimizdeki NVIDIA sitesinden yüklediğimiz sürücüyü kurmaya. Kurulum için sürücünün yüklenmiş olduğu klasöre girerek aşağıdaki kodu yazmak gerekiyor;

```
sudo sh NVIDIA-Linux-x86_64-195.36.24-
pkg2.run
```

Siz "NVIDIA-Linux-x86_64-195.36.24-pkg2.run" yerine kendi yüklediğiniz ve sizin ekran kartınız için üretilmiş olan sürücünün ismini yazacaksınız.

Kurulum aşamasında nvidia-x-config dosyası için sorduğu soruya "evet" yanıtını verip kurulumun bitmesini bekleyin. Kurulum bittiğinde, tekrar konsol ekranı çıktıktan sonra;

```
sudo service gdm start
```

yazarak grafiksel ekrana geçebilir ya da

```
reboot
```

diyerek bilgisayarınızı yeniden başlatabilirsiniz. Daha sonra bilgisayarınızın özelliklerine baktığınızda sizin yüklemiş olduğunuz sürücüyü göreceksiniz.

*** Ubuntu ve Mint ile internete bağlanan programlarınıza indirme ve yükleme sınırı getirmek için en kullanışlı programlardan biri "Trickle" isimli programdır. Uçbirim'e yazılacak birkaç ufak kod ile kolayca programlara internet sınırı getirilebilir. Yine de daha fazla internet bağlantısı gereken programların bu sınırlama ile bazı sorunlar çıkarabileceğini unutmamak lazım. Örneğin Skype'ta kamera ve mikrofon ile konuşmak için gereken internet bağlantısı hızının daha altında bir sınır getirirseniz ses ve görüntüde bozulmalar olacaktır.

Trickle kullanabilmek için ilk önce Uçbirim yardımıyla Trickle'ı bilgisayara kurmak gerekiyor.

```
sudo aptitude install trickle
```

kodu ile Uçbirim'den bilgisayarımıza kurulum yapıldıktan sonra tek yapmamız gereken aşağıdaki kodları Uçbirim'e yazarak programları o şekilde başlatmak.

```
trickle -u (yükleme sınırı) -d (indirme sınırı) (program ismi)
```

komutu verildiğinde o program için bir hız sınırı getirilmiş olacak.

Örneğin;

```
trickle -u 30 -d 30 skype
```

dendiği zaman Skype programının yükleme ve indirme hızı 30 olarak ayarlanmış olur.

*** Cpulimit, Debian tabanlı sistemlerde istenilen programa maksimum CPU kullanım sınırı belirlenmesine yarayan bir program. Programı kurmak için öncelikle Uçbirim'e çıkıp şu kodun yazılması gerekiyor:

```
sudo apt-get install cpulimit
```

Bu kod ile programı bilgisayara kurduktan sonra yapılması gereken, sınır verilecek olan programı Uçbirim'e yazmak. Yazılacak kodlar şu şekildedir:

```
cpulimit -e (program ismi) -l (CPU sınırı)
```

Örneğin;

```
cpulimit -e skype -l 30
```

dendiğinde Skype için en yüksek CPU kullanma sınırı %30 olarak belirlenecektir.

*** PlayOnLinux, Windows oyun ve programlarının Linux ile çalıştırılmasına yarayan bir programdır. Ne yazık ki bu program da bazen "You don't seem to have 3D acceleration!" gibi bir hata vermekte ve 3D donanımı tanıyamamaktadır. Bu hatayı almamak için yapılacak işlem ise oldukça basit.

Dosya yönetici aracılığıyla `/usr/share/playonlinux/lib/check_depend` isimli dosyayı açıp içinde;

```
cfg_check ()
{
programmes_check
acceleration_check
}
```

kısmını bulup burada acceleration_check satırının başına "#" ekleyip (tırnak işaretleri olmadan) dosyayı kaydediyoruz ve kapatıyoruz. PlayOnLinux tekrar başlatıldığında bu hata bir daha alınmayacak.

*** Ubuntu ve Mint kullanırken internet hızını artırmanın yollarından biri IPv6'yı kapatmaktır. Bu artış, indirme ve yükleme hızına çok etki etmeyip internet sayfalarının açılmasında direkt etkilidir. IPv6'nın ne işe yaradığı internet üzerinden detaylı bir şekilde araştırılabilir.

IPv6'nın aktif olup olmadığını anlamak için Uçbirim'de

```
cat
/proc/sys/net/ipv6/conf/all/disable_ipv6
```

yazılır. Çıkan sonucun "0" olması IPv6'nın aktif, "1" olması ise pasif olduğunu gösterir. Bu işlem ilk yapıldığında büyük ihtimal sonuç "0" çıkacaktır.

Eğer çıkan sonuç "0" ise `/etc/sysctl.conf` isimli dosya, Dosya Yöneticisi ile bulunup bir metin düzenleyici ile açılarak sonuna şu satırlar eklenir:

```
#Disable ipv6
net.ipv6.conf.all.disable_ipv6 = 1
net.ipv6.conf.default.disable_ipv6 = 1
net.ipv6.conf.lo.disable_ipv6 = 1
```

daha sonra dosya kaydedilir ve kapatılır. Tekrar

```
cat
/proc/sys/net/ipv6/conf/all/disable_ipv6
```

kodu girildiğinde çıkan sonucun artık "1" olması gerekiyor. Bu da işlemin başarıyla gerçekleştiği anlamına geliyor. Bilgisayarı tekrar başlatmak da faydalı olur.

Not: Bu yazıdaki kodlar ve çözüm yollarından bazıları çeşitli yerli ve yabancı sitelerden derlenmiştir. Çözüm yolu oluşturulurken sizin kaynağınızdan faydalanıldığını düşünüyorsanız glctcfc@gmail.com adresine e-posta atmanız durumunda kaynağınız referans olarak eklenecektir.

Uyarı: Bu yazıda yer alan yöntemlerin %100 çalışma garantisi yoktur. Herhangi bir terslik sonucu oluşabilecek sorunlarda ya da arızalarda yazının sahibi hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

Yalçın Öztek
glctcfc@gmail.com

eBox Platformu

Ebox platformu Ubuntu dağıtımı temel alınarak hazırlanmış küçük ve orta seviyeli işletmeler için bir sunucu yönetim sistemidir.

Bilgisayarınızdaki tüm ağ hizmetlerini tek bir platform üzerinden yönetmenize imkân verir. eBox platformunu filtre ve proxy sunucusu, dosya sunucusu, ağ geçidi ve trafik monitörü olarak kullanabileceğiniz gibi birçok ağ ve sunucu hizmetini de tek bir platform üzerinden kolayca yapabilirsiniz.

Ebox platformu kurulumundan sonra standart olarak Firefox web tarayıcısı ile gelir ve açılışta web tabanlı yönetim ekranı açılır. Sunucu yönetimi sunucu üzerinden veya uzaktan web tabanlı erişim ile sağlanır.

Web tabanlı yönetim ekranında giriş yaptığınızda karşınıza ilk önce gösterge paneli gelecektir. Sunucunun bağlantı durumunu, MAC ve IP adresini, ağ trafiğini ve çalışan servisleri görüntüleyebilirsiniz.

eBox platformu ile birlikte birçok servis kullanıma hazır olarak gelmektedir. Bu servisleri kullanmak ve ayarlarını yapmak için ileri seviye bir Linux bilgisi gerekmez. Tamamen web tabanlı olan kontrol panelinden bu ayarları değiştirebilir, servisleri etkinleştirebilirsiniz. Bu servislerden bazılarını tanıyalım.

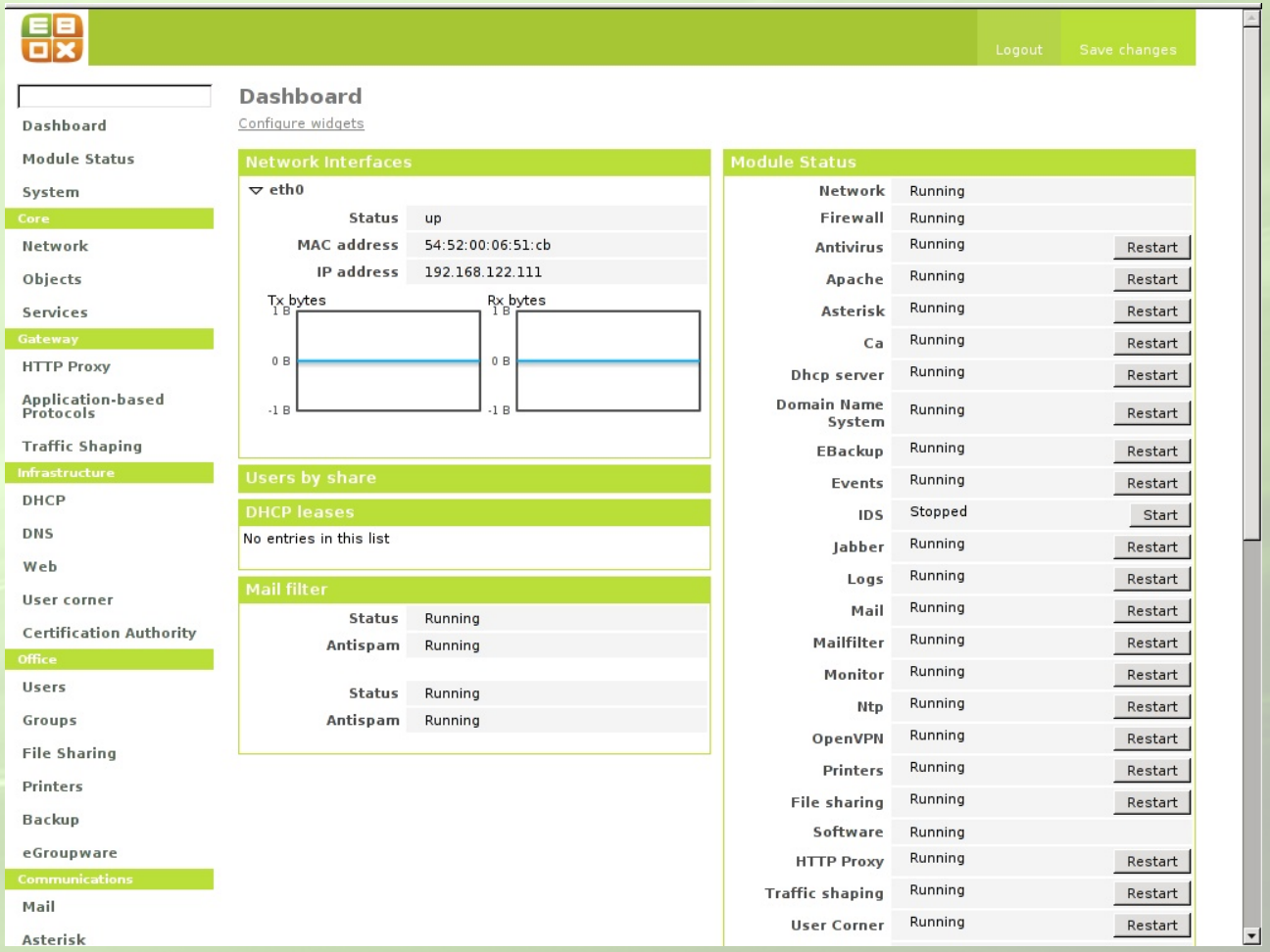

eBox Platformu HTTP Proxy

Proxy sunucusu nedir? Ne işe yarar?

Proxy sunucu, bir web tarayıcısı (Firefox gibi) ve internet arasında aracı işlevi gören bilgisayardır. Proxy sunucular, sık kullanılan web sayfalarının bir kopyasını depolayarak web performansının artmasını sağlarlar. Bir tarayıcı proxy sunucusundaki toplulukta (önbellek) depolanan web sayfasını istediğinde, bu işlem proxy sunucu tarafından gerçekleştirilir ve bu olay web'deki erişimden daha hızlıdır. Proxy sunucular, bazı web içeriğine ve kötü amaçlı yazılımlara filtre uygulayarak güvenliğin artırılmasını sağlarlar.

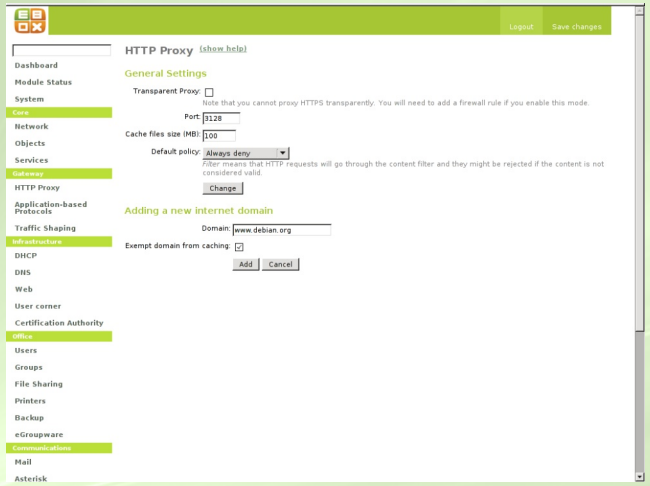

eBox platformu ile bu hizmeti web tabanlı yönetim sistemini kullanarak etkinleştirebilir, hiçbir ileri seviye Linux bilgisine ihtiyaç duymadan tüm ayarlarını kolayca yapabilirsiniz. eBox platformu üzerinden proxy sunucu ile beraber içerik filtrelemek de mümkündür.

eBox Platformu Samba Dosya Sunucusu

Samba nedir?

Samba Linux-UNIX işletim sistemleri ile Windows NT ve Windows 9X işletim sistemleri arasındaki iletişimi sağlayan bir uygulamadır. Samba ile Windows ağlarında dosya paylaşımı yapılabilmekte ve Windows ağlarında paylaşılan dosyalara erişim sağlanabilmektedir.

eBox platformunu Samba ile dosya sunucusu olarak kullanmak mümkündür. Yazılımın tüm ayalarını kolayca yapabilirsiniz. Ayrıca antivirüs korumasını kolayca etkinleştirmek de mümkündür. Samba çok gelişmiş bir sunucu uygulamasıdır. eBox platformu ise bu uygulamaya kolay kullanım özelliği katmıştır. Platform üzerinden Samba'nın gizlilik ayarlarını ve trafik limitlerini ayarlayabilirsiniz.

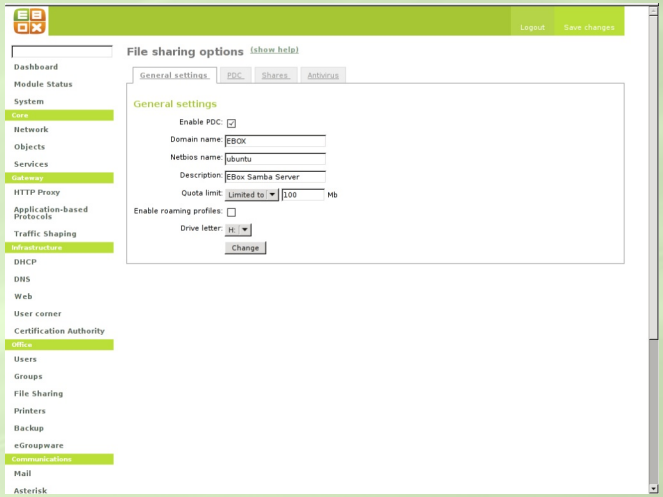

eBox Platformu Trafik Dengeleme

Trafik dengeleme (Traffic Balancing) nedir?

Trafik dengeleme özelliği sayesinde sunucunuzu ağ geçidi olarak kullanabilir, birkaç internet erişimini ağa eşit şekilde dağıtabilir ve trafik dengeleme özelliğini etkinleştirerek gelen istekleri farklı çıkışlara yönlendirebilirsiniz.

Örneğin sunucuda bağlı iki modem olduğunu varsayalım. 1'inci modemimizin IP adresini 192.168.1.1 olarak, 2'nci modemimiz IP adresini 192.168.1.2 olarak ayarlayalım. Sunucumuzun IP adresini ise 192.168.1.3 olarak ayarlayalım ve diğer bilgisayarlar internete 192.168.1.3 ağ geçidini kullanarak bizim sunucumuz üzerinden çıkış yapsınlar.

Trafik dengeleme özelliğini aktifleştirmemiz halinde gelen istekleri kontrol panelinden belirleyeceğimiz yöntemi kullanarak modemlerimize dağıtabiliriz.

Gelen istekleri sırayla dağıtmayı seçersek; sunucuya ilk sırada bağlanan bilgisayar internete 192.168.1.1 IP adresini kullanan modemimiz üzerinden, ikinci sırada bağlanan bilgisayar ise 192.168.1.2 IP adresini kullanan modemimiz üzeriden bağlanacaktır.

Gelen istekleri yoğunluğa göre dağıtmayı seçerken bağlı bilgisayar sayısına göre yeni bağlanan bilgisayarları farklı modemlere yönlendirecektir.

eBox platformu gelişmiş bir kontrol paneli, birçok uygulama ve servis içermesine rağmen kullanım kolaylığı ve sadelikten ödün vermemiştir.

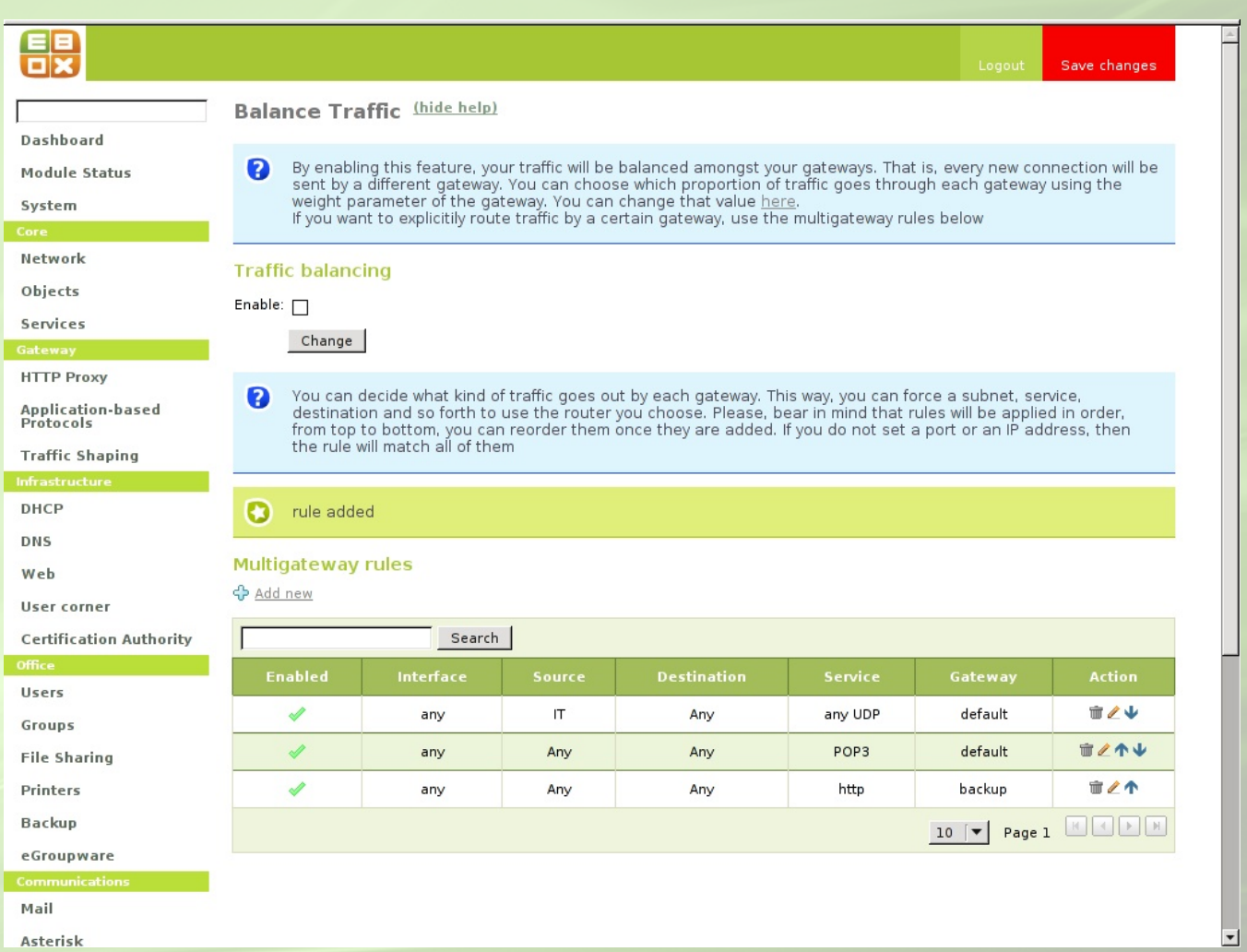

Suat Alpoğlu
suat@root.linuxmint.org.tr

Audacity

Ses kayıt veya düzenleme ile uğraşıyorsanız Audacity mutlaka elinizin altında olması gereken bir programdır. Yazılım Yöneticisinden çok çabuk ulaşabileceğiniz Audacity, desteklediği birçok dosya formatı ve özelliği ile profesyonel stüdyoların elinde tuttuğu imkanları sizin kullanımınıza sunuyor.

Tüm platformlarda çalışabilen Audacity'yi Yazılım Yöneticisinden kurabilirsiniz. Kurulumdan sonra program, Menü>Ses ve Video altına yerleşir. Audacity ile yapabilecekleriniz ana başlıkları ile şunlardır:

-Canlı ses kaydetme
-Kaset ve kayıtları sayısal kayıtlara ya da CD'lere dönüştürme
-Ogg Vorbis, MP3, WAV ya da AIFF ses dosyalarını düzenleme
-Kes, yapıştır, montaj yap ve sesleri biri birine karıştırma
-Bir kaydın hızını ya da tonunu değiştirme

Audacity'yi kullanmaya başlamadan önce ufak tefek ince ayarlar yapmanız daha sonraki çalışmalarınız için faydalı olacaktır. Bu tip ayarlamaları yapmak için *Düzenle>Preferences* menüsünü açın ve sol tarafta bulunan menüden *Import/Export*'u seçin. Sağ tarafta '*When importing audio files*' seçeneklerinden ilki olan "*Make a copy of uncompressed audio files before editing (safer)*" seçeneğine tıklayın. Bu yol Audacity'de açtığınız dosyanın bir kopyasını çıkararak açar ki böylece özgün dosyaya herhangi bir zarar vermeden çalışabilirsiniz.

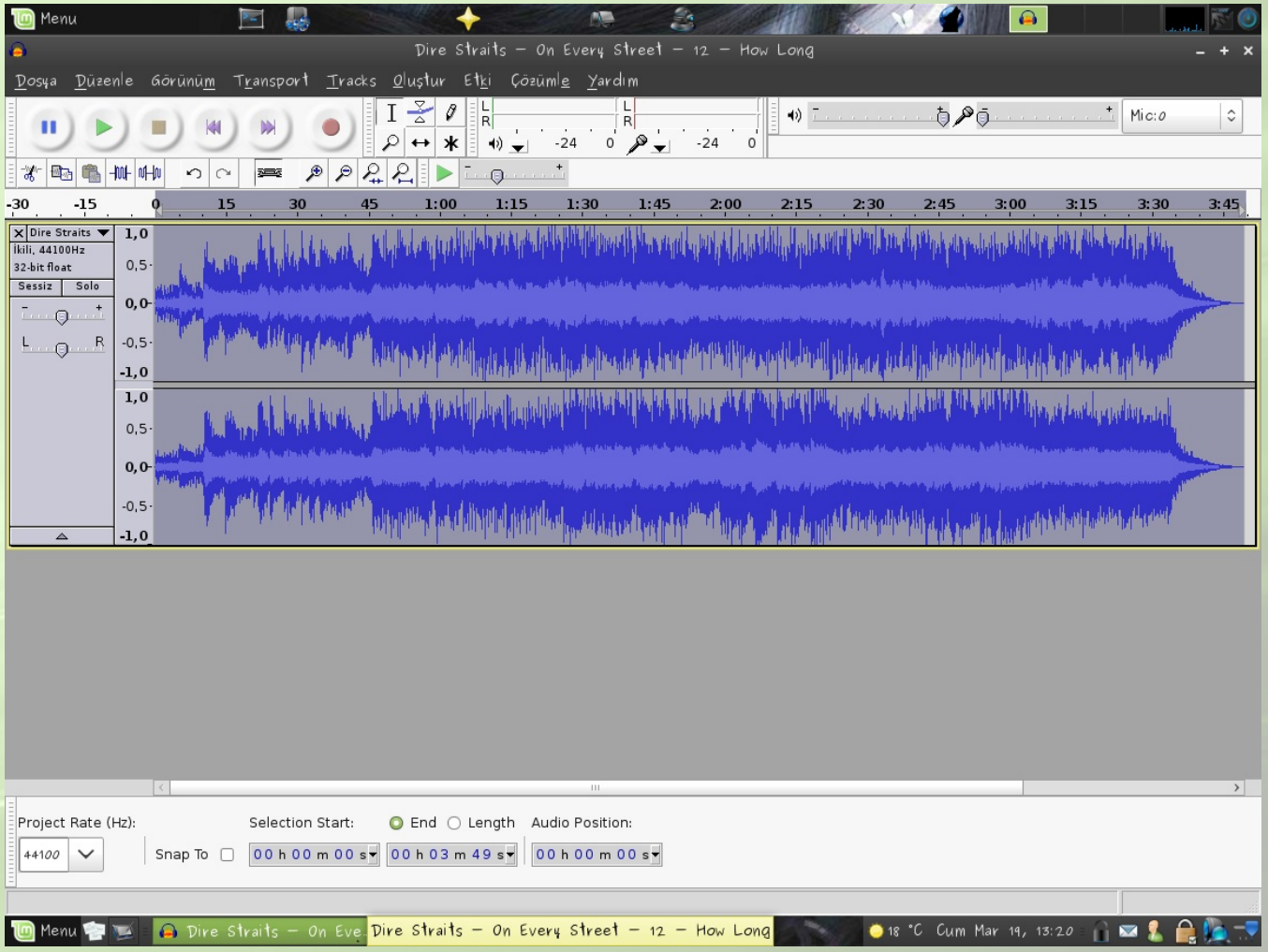

Sol taraftaki menüden Dizinler'i açıp sağdan Konum tercihi yapabilir, böylelikle Audacity ile kayıt edeceğiniz çalışmaları bilgisayarınızın istediğiniz bir klasörüne kopyalayabilirsiniz. Herhangi bir ayar yapmazsanız bu ayar ön tanımlı olarak */tmp/audacity-kullanıcı adı* ile gelmektedir.

Audacity'de düzenlediğiniz dosyalar (.aup) uzantısı ile kayıt edilir. Bu türdeki dosyaları sadece Audacity ile kullanabileceğiniz için, diğer programlar ile de ses dosyalarınızı dinlemek isterseniz projenizi kayıt ederken *Dosya>Export* ya da *Dosya>Export Selection* yolunu kullanmanızı tavsiye ediyoruz.

Audacity Özellikleri

Audacity, içinde birçok yardımcı uygulamayı barındırır. Çok kullanılan bazı özellikleri birlikte inceleyelim.

Duplicate and Split:

Duplicate komutu seçtiğiniz bir bölgeyi ya da ses dosyasının tamamının kopyasını yeni kanalda açar. Kullanmak için klavye kısa yolu Ctrl+D. Split komutu ise ses dosyasında seçtiğiniz bir bölgeyi yeni bir kanala kopyalayarak açmak için kullanılır. Mesela şarkının nakarat kısmını kopyalayıp ayrı bir kanala açmak isterseniz bölgeyi seçip *Düzenle>Split* yapmanız yeterli olacaktır.

Gürültü Temizleme:

Özgün ses dosyamızda bazen istenmeyen gürültüler ya da arka fonda cızırtı veya tıslamalar olabilir (distortion). Bunun gibi istenmeyen sesleri Audacity ile temizlemek oldukça basit. Gürültü kaldırma (Noise Removal) efekti ile ses dosyamızın belirli bir bölgesindeki ya da tamamındaki gürültüleri kaldırabiliriz.

İlk olarak gürültü kaldırmayı yapacağınız bölgeyi seçin ve *Efekt>Gürültü Kaldırma* 'yı açın. Açılan pencerede *Gürültü Profili Al*'ı seçin ve Tamam'ı tıklayın. Daha sonra yeniden *Efekt>Gürültü Kaldırma*'yı açın ve Adım-2'de ki ayarları isteğinize göre düzenleyin. Ses dosyasının tamamında profillendirdiğiniz gürültünün kaldırıldığını göreceksiniz ya da duyacaksınız. :) İşlemi geri almak için Ctrl+Z yapmanız yeterlidir. Böylelikle

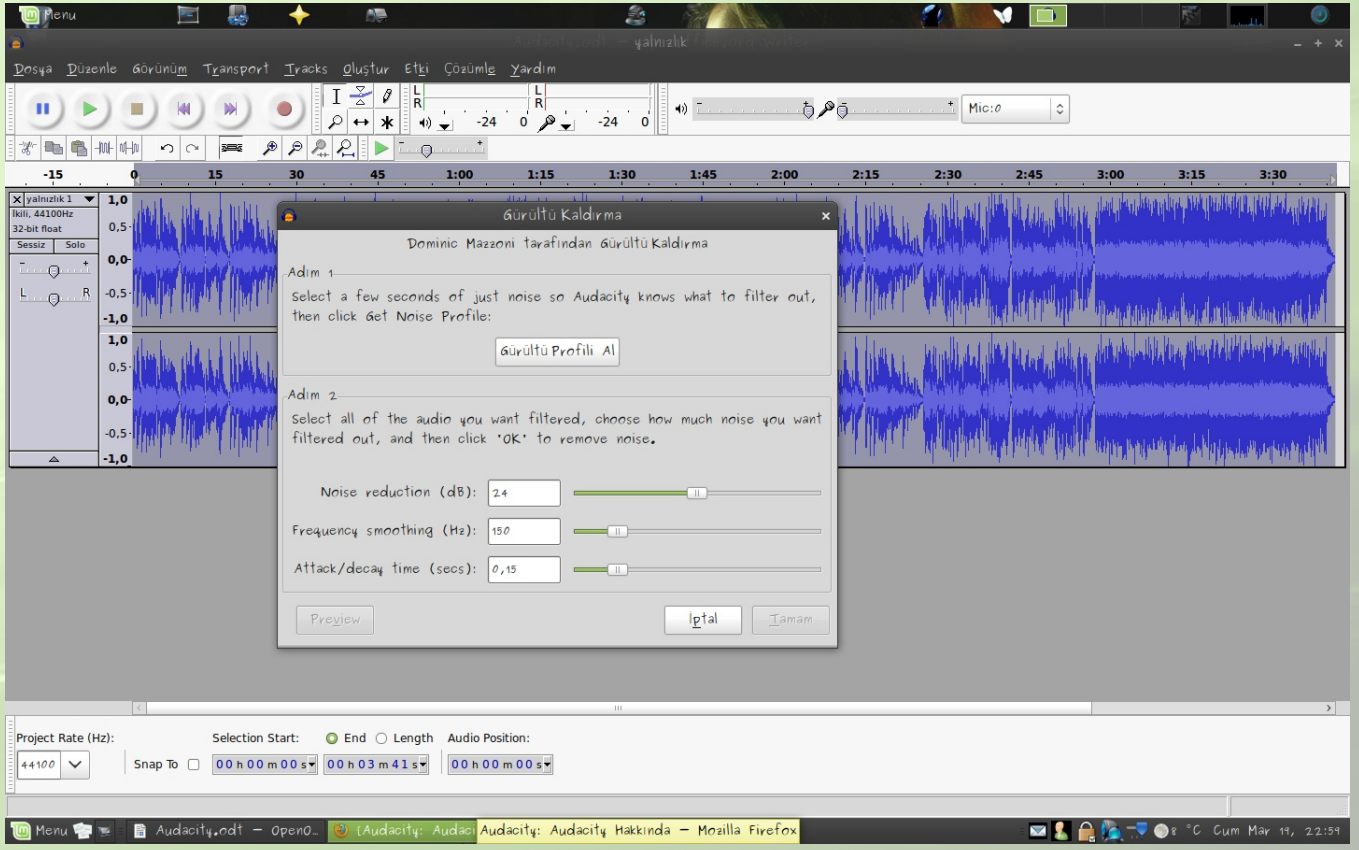

size en uygun gelen ayarları bulana kadar denemenize devam edebilirsiniz.

Bass Boost:

Elimizde güzel bir club şarkı var diyelim ama bass'ları biraz düşük mü ne? Bass'ları kuvvetlendirmek için Audacity bize yardımcı olabilir mi? Elbette. Bass Boost efekti bu iş için idealdir.

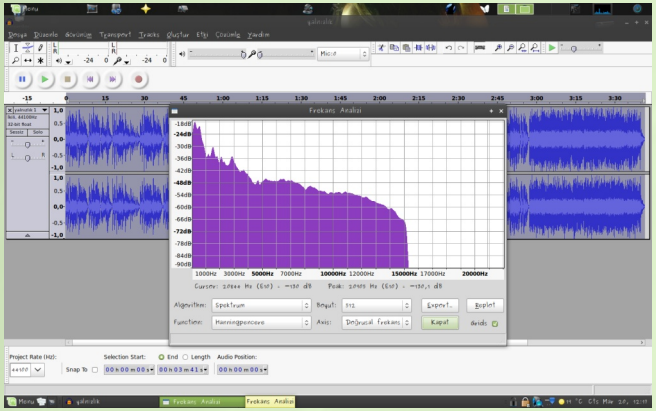

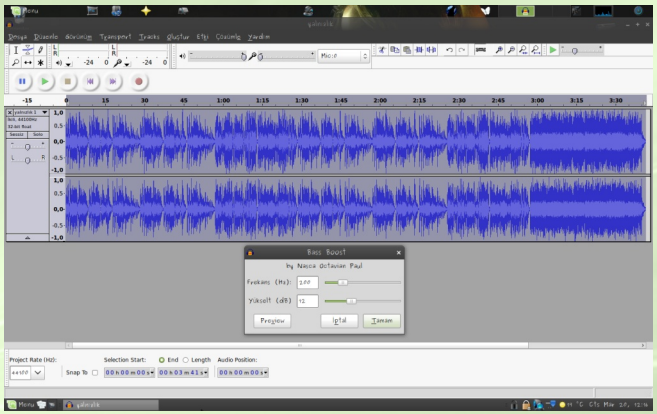

Çözümle>Plot Spectrum yolu ile görebildiğimiz bass frekans seviyesini kuvvetlendirmek için *Etki>Bass Boost* açın. Frekans seviyesini ve bass değerini buradan yükseltebilirsiniz.

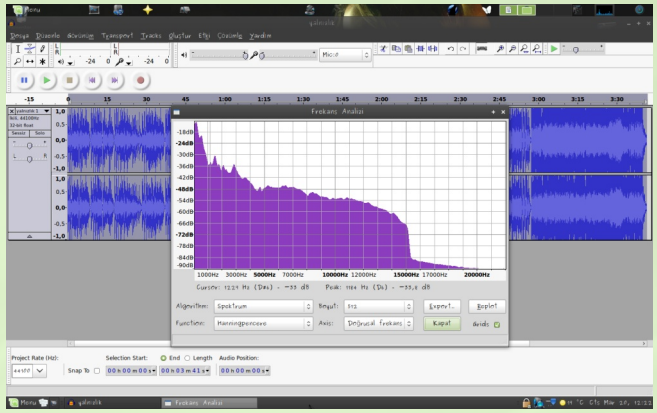

Sıkıştırma (Compressor):

Ses dosyanızın bazı bölümleri düşük ses seviyesine sahip olabilir. Ses seviyesini yükseltmek veya aynı hale getirmek için *Etki>Sıkıştırma* özelliğini kullanabilirsiniz.

Threshold (Eşik seviyesi) sıkıştırmanın

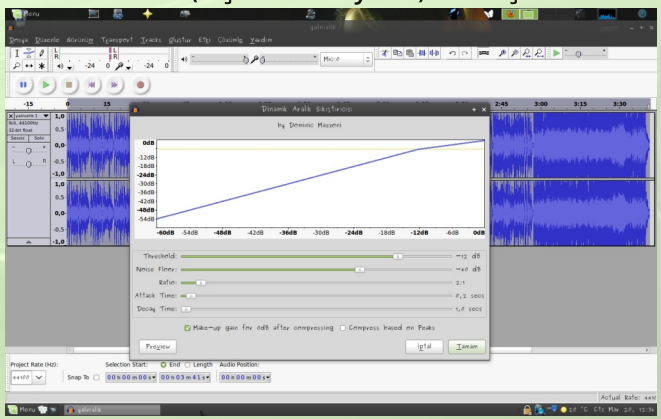

başlama noktasını belirtir. Ratio değeri kadar sıkıştırılır. Attack Time başlangıç zamanıdır. Melodi ve vocal için düşük, vurmalı çalgılar için yüksek değer atayın. Ctrl+R ile sıkıştırma işlemini tekrarlarsınız ve istediğiniz seviyeye gelene kadar işlemi yeniden yaparsınız.

Buna benzer birçok özelliği barındıran Audacity ile ses dosyalarınızın üstünde profesyonel bir stüdyo mühendisi gibi çalışabilmeniz mümkün. Artık ses düzenlemede korkacağınız bir şey yok. Bu anlatımdan sonra sizlere esin kaynağı olması açısından Audacity ile düzenlediğim bir şarkıyı da ekte sunuyorum. Umarım beğenirsiniz. İyi eğlenceler.

Murat Cebir
murat.dixieflatline@gmail.com

Avidemux: Acemi ya da Profesyonel Herkesin Editörü

Video kayıt etmeyi çok seviyorsunuz. Belki de gününüzün büyük bir kısmı sosyal ağlarda arkadaşlarınızla sevdiğiniz klipleri paylaşarak ya da Youtube, Vimeo ve benzeri sitelere video yükleyerek geçiyor. Kim bilir belki bir profesyonel kameranız veya Handycam'iniz var. Cep telefonunuzdaki pikseli yüksek kameradan bahsetmiyorum bile. :) Gündelik hayatımızda giderek daha çok yer kaplayan video uygulamaları (kayıt, paylaşım, düzenleme) hepimizi ister istemez bir video editörü kullanmaya zorluyor. Öyle ya, hani çektiğimiz filmleri keyfimize göre düzenleyebilsek, o filmlerin üstüne şarkı ekleyebilsek ya da hali hazırda elimizde bulunan bir filmdeki çok hoşumuza giden şarkıyı videonun içinden çekip alabilsek ne güzel olurdu değil mi? Tüm bu söylediklerim mümkün mü?.. MÜMKÜN!

Avidemux, tüm platforumları destekleyen (Linux, MacOS ve Windows) açık kaynak kodlu bir video editör programıdır. Avidemux ile kesme, birleştirme, kodlama ve filtreleme işlemlerini videolarınıza uygulayabilirsiniz. Hem de basit bir şekilde. Birçok program veya uygulamanın olduğu gibi Avidemux da Mint depolarında sizlerin kurulumunu bekliyor. Basitçe depolardan indirip kurduğunuz Avidemux, Uygulamalar>Ses ve Video menüsü altına Avidemux (GTK+) adıyla yerleşir. Buradaki GTK+, Avidemux'un GNOME masaüstü yöneticisini destekleyen arayüz olduğuna işaret eder ki, diğer arayüz Qt'dir. Qt, KDE masaüstü ve diğer OS'ler için olan arayüzdür ve bu yazıda onlardan hiç bahsedilmeyecektir. Depoadan aldığımız Avidemux'un görünümü şöyle bir şeydir:

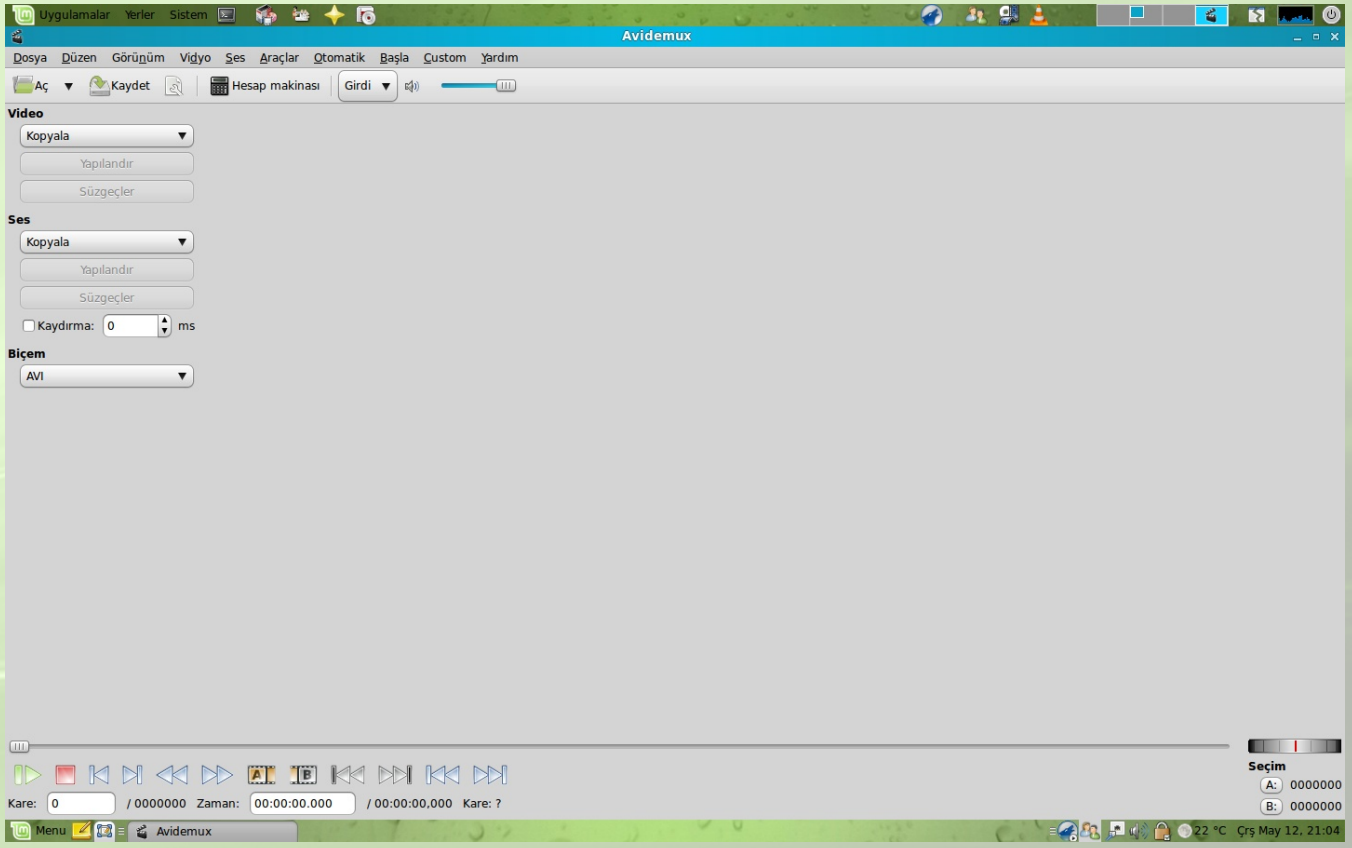

Şimdi Avidemux'un desteklediği dosya biçimlerini, video ve ses kodeklerini sıralayalım.

Avi, OpenDML, MPEG PS TS, Matroska, OGM, Nuppel Video, QuickTime, MP4, 3GPP, BMP, JPEG, PNG dosya biçimlerini; MPEG1-2-4, WMV, VP6F, VP3, SVQ3, Cinepak, H.263, H.264/MPEG-4 AVC, MJPEG, MSMPEG-4 v2 ve Raw RGB gibi video kodeklerini; MP3, MP2, Ogg Vorbis, WAV, WMA, AAC, AC3, AMR gibi ses kodeklerini rahatlıkla tanır ve çalıştırır.

Araç Çubukları:

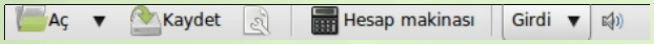

Ana Araç Çubuğu:

Aç> Belli olduğu üzere Avidemux ile açacağımız videonun konumunu bulma işine yaran menü

Kaydet> Düzenleme yaptığımız videoyu kaydetmemiz için kısayol simgesi

Ses/Video Bilgisi> Avidemux'ta açtığımız videonun ses ve görüntü özelliklerini gösteren menü.

Hesap Makinesi> Kodlama yapacağınız

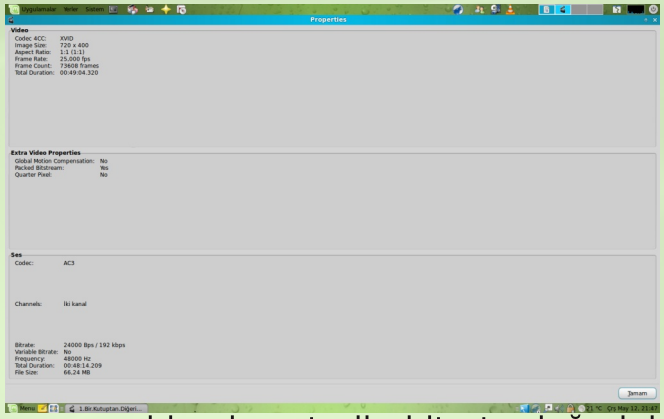

zaman video boyutu ile bitrate değerini hesaplamanız gerekecek. Bunun için hesap makinesi elinizin altında.

Girdi> Çalıştığınız ekranı Yan, Üst ve Ayrı pencerelerde görmenizi sağlayan araç. Örnek olarak yan yana 2 pencere gösterilmiştir.

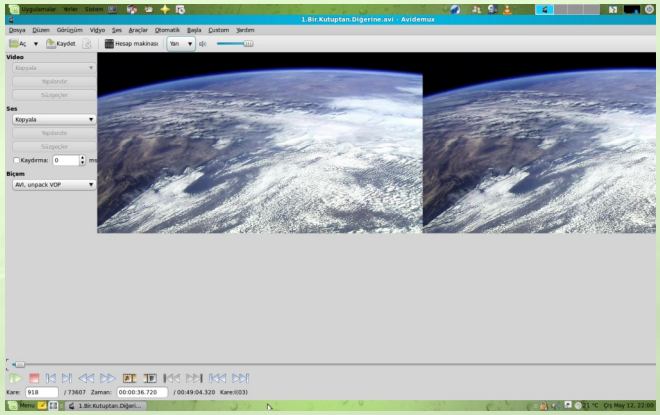

Alt Araç Çubuğu:

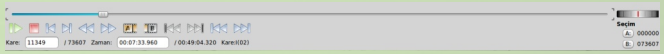

Oynat
Durdur
Önceki Kareye Git
Sonraki Kareye Git
Önceki Ana Kareye Git
Sonraki Ana Kareye Git
Seçim Başlangıç A
Seçim Bitiş B
Önceki Siyah Kareye Git- Bu işlem cidden vakit alır.
Sonraki Siyah Kareye Git- Bu işlem de ciddi bir vakit alır. :)
İlk Kareye Git
Son Kareye Git
Jog/Shuttle: Ana Kareler Arasında Hızlı Dolaşma

Sol Menü:

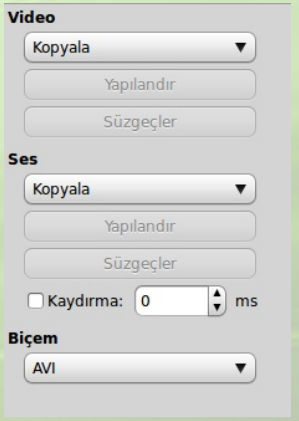

Solda bulunan menüyü Avidemux içinde açtığımız videoyu hangi video ve ses kodeği ile kayıt edeceğimizi seçmek için kullanırız. Video menüsünden; FFV1, H.263, H.264/MPEG-4 AVC, HuffYUV, MPEG-1,2,4, MJPEG ve Snow kodeklerine kodlama yapabilirsiniz.

Ses Menüsü'nden; AAC, AC3, MP3, MP2, Ogg Vorbis, WAV, PCM ve LPCM kodekleri ile kodlama yapabilirsiniz. Biçem Menüsü'nden ise üstünde işlem yaptığınız video dosyasının uzantısını değiştirebilmeniz mümkün. Desteklenen biçimler şunlar: Avi, Flash Video, MP4, MPEG, MKV, OGM, BMP, JPEG ve Matroska.

Video Kesme

Geldik video kesme işlemine; Avidemux içinde açtığımız videonun belirli bir bölgesini kesmek oldukça basit bir işlemdir. Videonun kesme işlemine başlayacağı ilk kareyi A simgesi ile seçin ve kesme işleminin biteceği son kareyi de B simgesi ile belirtin. Dosya>Kaydet>Videoyu Kaydet (Ctrl+S) yolu ile kayıt işlemini bitirin. A noktası ile B noktası arasındaki tüm kareler kayıt edilecektir. Tüm bunları yapmadan önce bir ipucu: Videoyu açtığınızda Ses>VBR Zaman Haritasını İnşa Et yapın. Yoksa videonuz ile sesler senkronize olmaz.

Video Silme

Video kesme işleminde yaptığınız gibi videonun silinmesini istediğiniz bölgesini A ve B işaretçilerini kullanarak seçin ve Düzen>Sil (Delete) yaparak silin.

Video Kopyala Yapıştır

İstediğimiz bölümü kopyalayıp videonun istediğimiz bir bölümüne yapıştırabiliriz. A ve B kullanarak seçtğimiz bölgeyi Ctrl+C diyerek kopyalar, daha sonra Ctrl+V kullanarak videonun herhangi bir noktasına yapıştırabiliriz.

Tekrar etmekte fayda var: Herhangi bir düzenleme işlemine başlamadan önce Ses>VBR Zaman Haritasını İnşa Et işlemini yapın ki emekleriniz boşa gitmesin.

Videodan Ses Almak

Diyelim ki beğendiğiniz bir müzik klibi var ya da filmin bir sahnesindeki şarkı çok hoşunuza gitti ve yeniden dinlemek istiyorsunuz. VLC Player ya da film oynatıcı ile videoyu açmak istemiyoruz. Şarkıyı MP3 olarak videodan çekip almak mümkün mü? Avidemux ile evet!
Sesin ya da şarkının başladığı kareyi A işaretçisi ile seçin. Sesin ya da şarkının bittiği kareyi B işaretçisi ile seçin ve Ses>Kaydet yolunu kullanarak kayıt edin. Kayıt ettiğiniz dosya eğer ki mp3 olarak görünmüyorsa yapacağımız şey çok basit. Depolarımızda bulunan Sound Converter programı ile videonun içinden çekip aldığımız dosyayı istediğimiz formata dönüştürüp müzik-çalarımızda dinleyebiliriz.

Altyazı Ekleme

Hazırladığınız videoya altyazı ekleyebilirsiniz. Bunun için bir altyazı dosyasına ihtiyacınız olacak. Video>Filtreler ile Altyazılar bölümüne ulaşabilirsiniz. VobSub, DVB Sub, ASS ve Subtitler'i göreceksiniz. Subtitler'i çift tıkladığınızda açılan menüde altyazı dosyasının yolunu, kullanmak istediğiniz yazı tipini (/usr/share/fonts dizinini kullanabilirsiniz.) kodlamanın yapılacağı dili, altyazının rengini, videonun neresinde görüneceğini ve hatta ne kadar sürelik bir gecikme ile başlayacağını ayarlayabilirsiniz.

DVD Yapmak

Elinizdeki video dosyasını Avidemux yardımı ile bir DVD'ye dönüştürebilirsiniz. Avidemux içinde açtığınız video dosyasını Otomatik>DVD yolu ile DVD'ye dönüştürebilirsiniz. Bunu yaptıktan sonra sol menüden video ve ses kodeklerini yapılandırın. Biçem münüsünde ise MPEG PS(Ses+Video) seçili olacaktır. Eğer tek ses dosyamız varsa ve altyazımız yoksa bu çıkış tipi bizim için en uygunu olacaktır, değiştirmeyin. Uyumlu

DVD için çözünürlük ayarları,
NTSC için: 352*480, 720*480 ya da 704*480, PAL/SECAM için: 352*576, 720*576 ya da 704*576 olmalıdır. Peki videomuzun PAL/SECAM ya da NTSC olduğunu nasıl anlayacağız? Merak etmeyin, Avidemux bu konuda da size yardıma hazır. Ana Araç Çubuğunda bulunan Ses/Video dosya bilgisi tuşunu kullanarak (Kaydet ve Hesap Makinası arasında) dosya özelliklerimizi görebiliriz. Frame Rate 25 ise dosyamız PAL/SECAM'dır. Frame Rate 23.976 veya 29.97 ise dosyamız NTSC'dir. Diyelim ki Frame Rate'iniz bu verdiğim rakamlarla uyuşmuyor. Onun da kolayı var, Hemen Video meüsünden Filtreler'i açalım ve Resample Fps'yi kullanarak videomuzun fps'sini istediğimiz değere getirelim. Blend'i seçip Tamam'a tıkladığımızda Avidemux videomuzun fps'sini istediğimiz ayara göre oluşturacaktır.

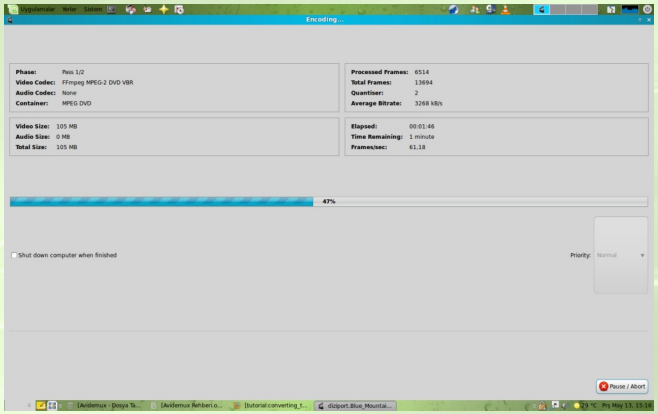

Videodan Görüntü Almak

Biraz önce videodan sadece sesleri nasıl mp3 olarak kayıt edeceğimizden bahsetmiştik. Peki ya sadece görüntü istiyorsak? Görüntülerdeki seslerden kurtulmanın da yolu var elbet. Avidemux ile dosyayı açın, A ve B işaretçilerini kullanarak sesi çıkartmak istediğiniz bölgeyi seçin ve Ana menüden Ses>Ana İz'i açın. Açılan menüdeki Audio Source açılır menüsünden Hiçbiri'ni seçin ve Tamam deyin, bu şekilde Kaydet yapın. Görüntüdeki ses gitmiş olacaktır.

Avidemux'un burada anlatmakla bitmeyecek özellikleri ve uygulamaları var. Son olarak ben en sevdiğim özelliklerinden birini açıklayayım. İstediğiniz film karesinin fotoğrafını çekmek (snapshot).

Seyrettiğiniz videonun bir enstantanesi hoşunuza gitti ve o karenin resmini çekmek istiyorsunuz. Uygun kareyi bulun ve Ana menüden Dosya>Kaydet>BMP Resmini Kaydet veya JPEG Resmini Kaydet seçeneklerinden birini seçin.

Avidemux bu noktada bile iki farklı format seçeneği sunuyor. Ne diyelim Avidemux'u yapanların ellerine sağlık.

Murat Cebir
murat.dixieflatline@gmail.com

SMPlayer İncelemesi

SMPlayer, Linux Mint için altyazıları sorunsuz oynatabilen bir program ararken rastgele karşıma çıkmış bir yazılım. Uzun yıllar farklı oynatıcıları kullanan biri olarak VLC favorimdi, ta ki SMPlayer ile tanışana kadar. Daha önceleri Kaffine, Mplayer, KMPlayer gibi onlarca popüler görüntü oynatıcısını denedim ama hiçbirinden, özellikle altyazı konusunda istediğim sonucu alamadım.

Konu altyazıya gelince diğer yazılımlarda Divx (avi) film izlemek bir işkenceye dönüşüyordu. Denediğim bütün oynatıcılarda altyazı kalitesi düşüktü ve altyazı filmin altındaki siyah alana gelmiyordu. Altyazılı film izleme konusunda Linux Mint'in ve diğer Linux dağıtımlarının yetersiz kaldığını, VLC yazılımını her zaman arayacağımı düşünürken SMPlayer ile tanıştım. Önceleri alışamadım bu oynatıcıya, diğerlerine göre soğuk geldi, ayarlarını yapamadım, istediğim kaliteyi bulamadım derken biraz kurcaladıktan sonra bu yazılımın benim için vazgeçilmez bir oynatıcı haline geldiğini fark ettim. SMPlayer artık film dendiğinde ilk aklıma gelen oynatıcı olmuş, Linux dağıtımları altındaki ilk göz ağrım olan VLC'yi bile bana unutturmuştu.

Neydi SMPlayer'ı bu kadar özel yapan derseniz herhalde vereceğim cevaplar bu yazıya sığmaz ama ben sizleri sıkmadan biraz özelliklerini dilim döndüğünce, kalemim yettiğince anlatmaya çalışacağım.

Bölüm 1 - Genel Görünüm

SMPlayer bildiğiniz, sevdiğiniz oynatıcılardan farklı bir görünüme sahip değil. Windows'tan aşina olduğumuz GOM Player ile kıyaslanırsa benzer bir arayüze sahip. Özellikle Windows'tan geçiş yapacaklar hiç zorlamadan SMPlayer'a alışacaklardır.

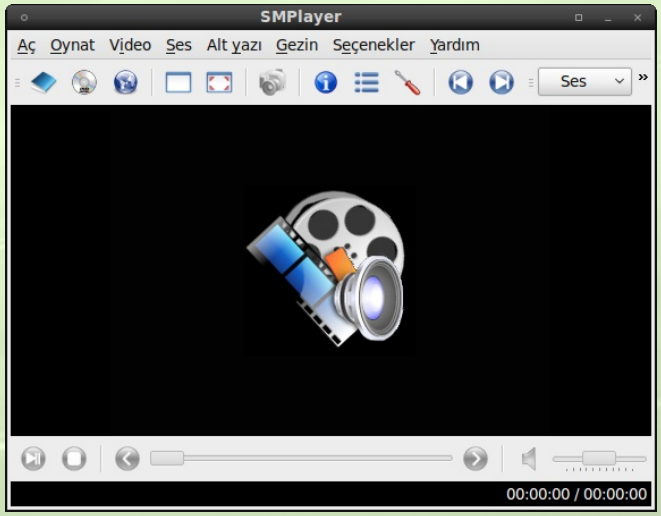

** 0.6.8 sürümünden genel bir görünüş*

Bölüm 2 - SMPlayer Özellikleri

SMPlayer özellikleri saymakla bitmeyecek kadar fazla ancak ben size en temel ve en çok işinize yarayacak özellikleri sıralamaya çalışacağım, özellikle yazının sonlarına doğru Linux Mint Türkiye sayesinde öğrendiğim bazı püf noktalarını sizlerle paylaşacağım.

(-) Döndürme özelliği: Bu özellik sayesinde filminizi 90 derece sola, 90 derece sağa ya da 180 derece kendi ekseni etrafında döndürebilirsiniz. Menü yolu Video > Rotate

(-) Filtreler: Bu özellik sayesinde elde ettiğiniz görüntü üzerinde oynayabilir ve film izleme seçeneklerini değiştirebilirsiniz. Menü yolu Video > Filtreler

(-) Eşitleyici: Eşitleyici sayesinde zıtlık, parlaklık, renk tonu, doygunluk ve gama gibi değerleri değiştirebilir; göz zevkine kitap eden ve gözü yormayan daha kaliteli görüntüler elde edebilirsiniz. Menü yolu Video > Eşitleyici

(-) Kanallar: Kanallar vasıtasıyla eğer ses çıkışınız destekliyorsa stereo, 4+1 surround ve 5+1 surround ses ayarlarını yapabilirsiniz.

Bölüm 3 - Püf Noktaları

Altyazı Ayarları

İşte benim en büyük derdim olan altyazı ayarlarını burada vereceğim püf noktalar sayesinde sorunsuzca yapabilirsiniz.

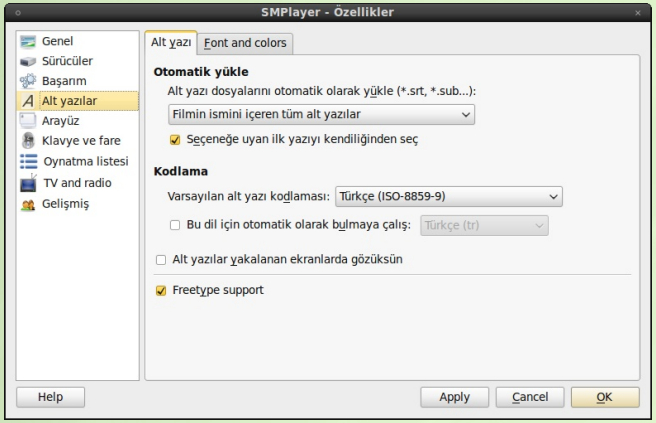

(-) Türkçe karakter seçimi

Seçenekler > Özellikler > AltYazılar > Varsayılan altyazı kodlaması: bölümünden Türkçe (ISO-8859-9) kısmını seçerseniz altyazıda Türkçe sorunu yaşamazsınız.

(-) Altyazı kalitesini arttırma

Seçenekler > Özellikler > Altyazılar > Font and colors sekmesinden Enable normal subtitles yolunu takip edin, TTF yazı tipi ile başlayan cümlenin başındaki kutucuğa tıklayın ve bu kısıma `Bold=1,Outline=1,Shadow=4,FontName=Sans,Fontsize=21` yazıp sırasıyla Uygula ve Tamam tuşlarına basınız. Bu sayede altyazı kalitesinde gözle görülür bir kalite artışı olduğunu fark edeceksiniz.

(-) Altyazıyı siyah alanda göstermek

Video > Filtreler > Add black borders seçeneğini işaretleyin. Bu sayede alt yazılar filmin en altındaki siyah alanda gözükecektir.

Not: Son çevirilerde "Add black borders" seçeneği "Siyah alana ekle" yerine farklı şekilde tercüme edildiği için menünün İngilizce adını yazıyorum. Her çeviride farklı cümleler kullanılmakta.

(-) Yazı boyutunu pencereye göre ayarlamak

Seçenekler > Özellikler > AltYazılar >Yazı tipi (Font) kısmından Autoscale: bölümüne gelin ve filmin genişliğiyle orantılı seçeneğini seçin. Bu şekilde ayarlanırsa altyazınız filmin pencere boyutuna göre otomatik olarak orantılanacaktır.

** Inside isimli 2007 yapımı bilim kurgu filminden bir görüntü*

Bölüm 4 – Gerekli Bileşenler

Smplayer'ın çalışması için sisteminizde gerekli kodeklerin ve özellikle Mplayer'ın kurulu olması gerekiyor. Sorun yaşamamak için bu hususlara dikkat etmelisiniz.

Altyazılı film için bulabileceğiniz en iyi oynatıcı bana göre SMPlayer. Eksileri yok mu, tabi ki var. Örneğin; DVD filmlere ait özel menüleri SMPlayer şimdilik tam olarak göstermiyor. DVD filmleri de SMPlayer yerine başka bir oynatıcıyla izleyebilirsiniz.

Seçenekler menüsünden oynatma listesi ayarlarını, kısa yolları, filtreleri, otomatik oynatma için disk sürücülerinizi, ekran görüntüleri kayıt yolunu, video ve ses ayarlarını, ses paket ayarlarını, bağlantı ayarlarını, kayıt ayarlarını ve çok daha fazlasını ayarlayabilirsiniz.

SMPlayer'ı denedikten sonra SMPlayer'ın altyazılı film izlemek için en iyi yazılım olduğuna, VLC ve diğerlerine alternatif olabileceğine -hatta onları geçebileceğine, Linux dağıtımları için hazırlanan oynatıcılardan çok daha iyi olduğuna şahit olacak ve bu yazıda değinilmeyen özellikleri gördükçe SMPlayer'a daha fazla ısınacaksınız.

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

Pidgin

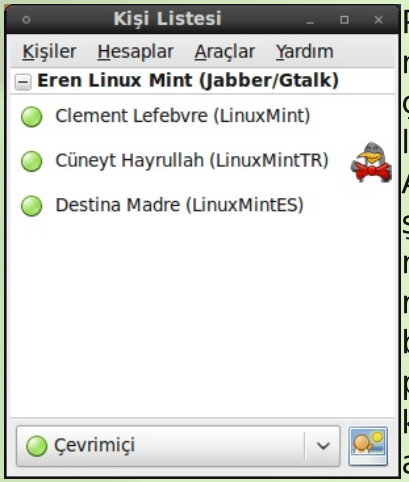

Pidgin ile tanışmam yazılımın çıktığı 2001 yılına dayanıyor. Ayrı anlık iletişim sunucularına (protokollerine) aynı anda bağlanan bir program ararken, Google arama motorunda Pidgin'e rastladım. Hemen beta olan sürümü denemek için kurdum ve o günden sonra bu yazılımdan kopamadım.

Pidgin sayesinde, her sunucu için ayrı ayrı yazılım kullanma derdinden kurtulduğum gibi bilgisayarımın performansı da gözle görülür biçimde arttı. Artık bilgisayarımın çalışmasını yavaşlatan birden fazla yazılıma muhtaç değildim.

Bu yazıyla Pidgin'le ilgili deneyimlerimi ve bu yazılımın önemli özelliklerini sizlere anlatmaya, bildiklerimi aktarmaya çalışacağım. Lafı fazla uzatmadan Pidgin'in özelliklerine gelelim:

Anlık iletişim kurmanın en kolay yolu

Pidgin MSN, AIM, Jabber, Yahoo, ICQ, Google Talk, Group Wise, IRC, QQ, Simple, Zephyr, Skype vb sunucuları destekleyerek, anlık iletişim ihtiyaçlarınızın hemen hepsini tek başına karşılayabiliyor.

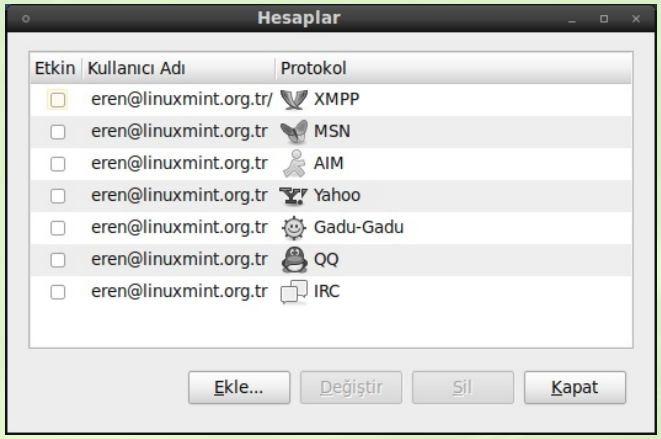

Aynı sunucuya birden çok hesap ile bağlanın

Diyelim ki aileniz ile iletişim kurmak için kullandığınız Jabber hesabınız var. Özel arkadaşlarınız ile iletişim kurmak için kullandığınız MSN hesabınız var ve iş arkadaşlarınız ile konuşmak içinse kullandığınız Google Talk hesabınız var. Aynı anda üç hesaba da (sunucuya da) bağlanmak istiyorsunuz (yani üç hesaptan da aynı anda ulaşılabilir olmak istiyorsunuz), işte Pidgin size bunu sunuyor. Tüm hesaplarınız Jabber hesabı bile olsa hepsine aynı anda Pidgin ile bağlanabiliyorsunuz.

Sade bir görünüm ile kolay kullanım avantajı

Pidgin genel arayüzü ile her kesime hitap ediyor. İster amatör, isterseniz bir bilgisayar kurdu olun, fark etmiyor. Kişi listesi ekranı oldukça sade ve basit bir görünüme sahip. Genel görünüm içerisinde ya da programın herhangi bir kısmında reklam metinleri bulunmuyor.

İstediğiniz bir kullanıcının üzerine farenizin sağ tuşu ile tıklarsanız o kullanıcı ile ilgili yapabileceğiniz işlemleri görebilirsiniz. Bu menüde genellikle şu seçenekler yer alıyor:

* Kişi bilgilerini al
* Kişiye anlık ileti gönder
* Kişi için uyarıcı ekle
* Geçmiş sohbetleri göster
* Kişi açıklaması düzenle
* Engelle
* Kişi için görünen ismi ayarla
* Kaldır
* Genişlet (Bu özellikler bağlandığınız sunucuya –protokole- göre değişmektedir.)

Ayrıntılı iletişim (konuşma) penceresi

Listenizde yer alan bir kullanıcı ile sohbet etmek istediğinizde resimde görebileceğiniz konuşma penceresi açılıyor. Bu ekran ile standart anlık iletişim yazılımlarında olan tüm özellikleri ve daha fazlasını kullanabiliyorsunuz. Pidgin gülen yüz (smile) ve dosya aktarım (file transfer) protokollerini destekliyor.

Sohbet sırasında yazı alanında kullandığınız metin rengini, yazı alanı arka plan rengini ve daha birçok özelliği konuşma penceresinden kolayca değiştirebiliyorsunuz. İstediğiniz değişikliği yapmak için ilgili butona tıklamanız yeterli.

Pidgin, tıpkı Mozilla Firefox gibi sekme desteğine sahip. Bu sayede birden fazla kullanıcı ile aynı pencere üzerinden farklı sekmeler yardımıyla iletişim kurabiliyorsunuz. Bu sayede gereksiz pencere karmaşasından kurtulabilirsiniz.

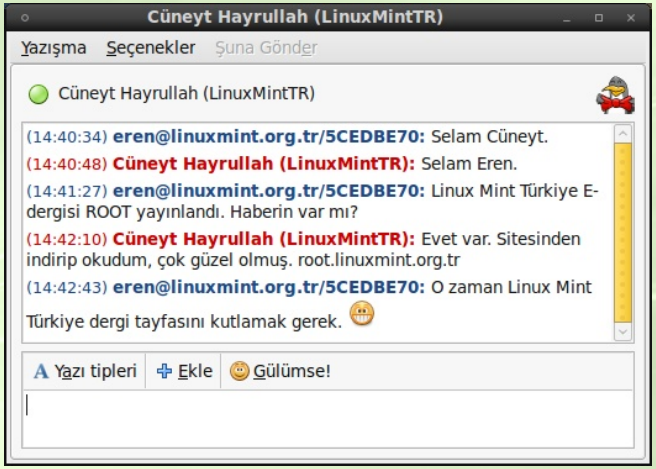

Yeni kullanıcılar için uygunluk

İlk defa Pidgin ile tanışan bir kullanıcının sıkıntı çekmesini önlemek için Pidgin yönlendirme mesajları ile donatılmış. Programın ilk açılışında kullanıcıyı yeni hesap (anında iletişim sunucularına bağlanmak için gereken hesap) eklemesi için uyarıyor. Ekle butonu ile zahmetsizce yeni hesap ekleyebilirsiniz.

Eklenti desteği

Sesli ve görüntülü konuşma desteği yok diye üzülmeyin. Pidgin'in sitesinden yükleyebileceğiniz eklentiler ile sesli ve görüntülü olarak sohbet edebilirsiniz. Pidgin'e, tıpkı Mozilla Firefox gibi eklentileri ile çok daha fazla özellik kazandırılabiliyor.

Yüklü gelen eklentiler aktif durumda olmadığından Araçlar / Eklentiler yolu ile size uygun olan eklentiyi aktif hale getirmelisiniz.

Aktif hale getirilmesini tavsiye ettiğim yüklü gelen eklentiler;

* Bağlı sürem eklentisi: Pidgin ile sunuculara ne kadar bir süre bağlı kaldığınızı gösteren güzel bir eklenti. Bilgisayar bağımlıları için birebir.

* Kişi durum uyarısı: Bir kullanıcı sizinle ilgili konuşma penceresini açtıysa ve size yazı yazmaya hazırlanıyorsa, bu durumdan bu eklenti sayesinde haberdar olabilirsiniz. Ayrıca konuşma halinde sohbet ettiğiniz kullanıcı konuşma penceresini kapatırsa ya da konuşmadan ayrılırsa konuşma penceresine bu bilgi yansıtılıyor.

* Sürüm değişikliği uyarıcı: Pidgin'in yeni sürümü çıktığında, size bunu uyarı penceresi açarak bildirir. Bu sayede her zaman en yeni sürümü kullanabilirsiniz.

Not: Pigdin projesi yeniden yapılanma

sürecine girdiği için sitede yer alan çeşitli eklentileri göremeyebilirsiniz. Tüm eklentileri görmek ve kullanabilmek için yeniden yapılanma sürecinin bitmesini bekleyiniz.

Farklı işletim sistemleri ile uyumlu

Eğer Linux Mint'ten farklı bir işletim sisteminde Pidgin kullanıyorsanız, kullandığınız işletim sistemindeki hesap bilgilerinizi ve diğer ayarlarınızı Linux Mint altında kullanabileceğiniz Pidgin'e aktarabilirsiniz. Pidgin Linux Mint (Linux), Windows, Macos ve Solaris gibi popüler işletim sistemleri ile uyumludur. İşletim sistemi değiştirdiğinizde bilgilerinizi diğer işletim sistemine nasıl taşıyabileceğinizi Pidgin forumlarından öğrenebilirsiniz.

Sohbet odası ile toplu sohbetin tadını çıkarın

Jabber, MSN ve Yahoo sunucuları tıpkı IRC'de olduğu gibi aynı anda birden çok kullanıcı ile sohbet etmenizi sağlayan odalar açmak için destek vermekte. Pidgin bu 3 sunucu içinde sohbet odası açma özelliğini destekliyor.

Kişiler > Sohbet ekle yolu ile sohbet odası açabilir, Yazışma > Davet et yolunu kullanarak sohbet odasına listenizde yer alan ya da yer almayan kullanıcıları davet edebilirsiniz. (Davet ettiğiniz kullanıcının kişi listenizde yer almasına gerek yoktur.)

IRC sunucularına bağlanın

IRC sunucularına bağlanmak için de ekstra bir yazılıma gerek yok. Pidgin bu desteği de sağlamakta. Örnek vermek gerekirse, Hesap ekle bölümünden irc.freenode.org sunucusunu ekleyip #linuxmint.tr kanalına bağlanabilirsiniz.

Pidgin IRC sunucularında yer alan arkadaşlarınızı kişi listenize ekleme özelliğini de barındırmaktadır. Bu sayede bir kullanıcıyı listenizi ekleyip IRC sunucusunu kullanarak özel bir alanda sohbet edebilir ve listenizde yer alan bir kullanıcının sunucuya bağlı olup olmadığını öğrenebilirsiniz.

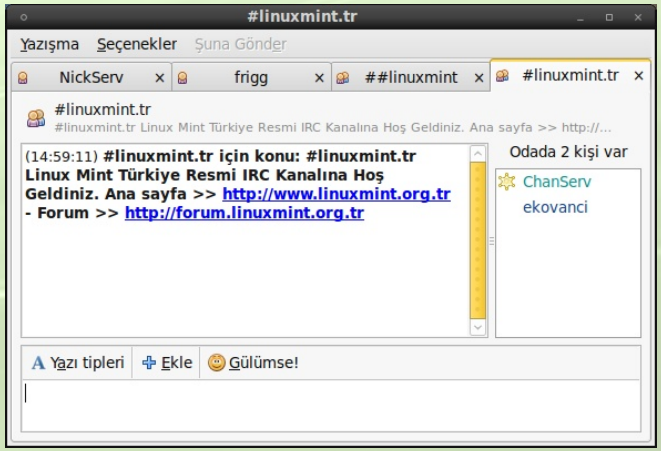

Son olarak

Pidgin, çok fazla özelliği birlikte barındıran ve kullanımı oldukça rahat bir yazılım, aynı anda birden çok sunucuyu (protokolü) destekliyor, görünümü hem sade hem de şık, Pidgin'e alternatif olabilecek Kopete ve Empati Pidgin kadar özelliğe sahip değil. Bu özellikler bir araya geldiğinde Pidgin vazgeçilmez bir yazılım haline dönüşüyor.

Bu incelemede yer alan özelliklerin hepsini ve daha fazlasını Pidgin'i yükleyerek siz de test edebilirsiniz. Eğer siz de çok fonksiyonlu bir iletişim aracı arıyorsanız başka alternatifler ile vakit kaybetmeden hemen Linux Mint deposundan Pidgin'i yükleyin ve kullanmaya başlayın.

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

Kendi Sohbet Sunucunuzu Kurun

IRC (Internet Relay Chat – Internet Aktarımlı Sohbet), dünyanın her yerinden insanların katılıp konuştuğu -daha doğrusu yazıştığı- sanal bir buluşma ortamıdır.

Linux Mint Kullanıyorsanız sadece 10 dakikanızı ayırarak kendi sohbet sunucunuzu kurabilirsiniz.

Katkı depolarından kurabileceğiniz Dancer Ircd hem hızlı, hem de düzenlenmesi kolay bir sohbet sunucusu.

Dancer IRCD ve Servis Kurulumu

Kurulum

Dancer-IRCD, Dancer-Services and Makepasswd Yüklenmesi ve Kurulumu

```
sudo apt-get install dancer-ircd dancer-services makepasswd
```

Ayarlanması

Bu aşamada iki dosyayı düzenlememiz gerekmekte:

```
/etc/dancer-ircd/ircd.conf
/etc/dancer-services/services.conf
```

Bu dosyaları düzenlemek için root yetkisine sahip olmalısınız, düzenleme işlemini favori metin düzenleyicinizle yapabilirsiniz.

Düzenleme işlemi bittikten sonra, sohbet sunucunuza bağlanmak ve sunucuyu test etmek için GAIM, Pidgin, Konversation, Chatzilla veya Ksirc kullanabilirsiniz.

/etc/dancer-ircd/ircd.conf

48'inci satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
M:localhost.: :dancer-services localhost:
```

314'üncü satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
C:127.0.0.1:P@ssw0rD:services.
```

“P@ssw0rD” yazan kısmı kendi belirleyeceniz bir şifre ile değiştirin.

315'inci satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
N:127.0.0.1:xxxx:services
```

Karma şifre alana kadar geçici olarak “xxxx” kullanıyoruz.

Karma şifre alınışı:

Metin düzenleyicimizi açıyoruz ve şifremizi yazıyoruz. (Lütfen boşluk kullanmayın ve metin içinde “enter” ile alt satıra geçmeyin.) Şifremizi yazdıktan sonra dosyamızı password adıyla “home” klasörümüze kaydediyoruz.

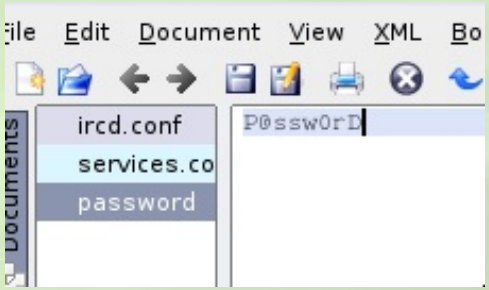

Terminalimizi açıp aşağıdaki komutu uyguluyoruz:

```
makepasswd --crypt-md5 --clearfrom password
```

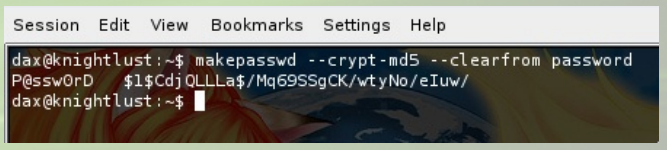

Şimdi karışık bir şifreye sahibiz. Oluşturduğumuz şifremizi kopyalayalım ve aşağıdaki gibi değiştirelim:

```
N:127.0.0.1:$1$CdjQLLLa$/Mq69SSgCK/wtyNo/eIuw
/:services.
```

Lütfen dikkat edin, makepasswd komutunu yeniden uyguladığınızda çıkan sonuç değişecektir.

/etc/dancer-services/services.conf

10'uncu satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
A:Adınız Soyadınız <mail@adresiniz>
```

17'inci satırı aşağıdaki şekilde değiştiriyoruz:

```
N:services.:dancer-services
```

28'inci satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
S:P@ssw0rD:127.0.0.1:6667
```

Eğer sunucuya dışarıdan bağlanacak iseniz operatör yetkisi verirken karışık şifre kullanmanızı tavsiye ederim:

```
O:~oper@127.0.0.1:xxxx:TakmaAdiniz:segjO
```

Burada xxxx yazan kısmı yukarıdaki yöntemi kullanarak karışık olarak şifreleyebilirsiniz:

```
O:~oper@127.0.0.1:$1$CdjQLLLa$/Mq69SSgCK/wtyN
o/eIuw/:YourNick:segjO
```

62'inci ve 63'üncü satırları aşağıdaki gibi değiştirerek OperServ mesajlarını görüntüleyebilirsiniz:

```
C:#family
C:#friends
```

130'uncu satırı aşağıdaki şekilde yeniden düzenliyoruz:

```
M:localhost:6667:127.0.0.1:6667:1m 4s
```

Test edelim

İlk once sunucumuzu yeniden başlatalım. Yeniden başlatmak için aşağıdaki komutları uygulabilirsiniz:

```
sudo /etc/init.d/dancer-ircd restart
sudo /etc/init.d/dancer-services restart
```

Daha sonra favori IRC işlemcimizse sunucumuza bağlanıyoruz:

```
/server 127.0.0.1
```

Daha sonra servisleri kullanmaya başlayabilirsiniz:

```
/msg nickserv register
```

Tercüme ve Deneme
Suat Alpoğlu
suat@root.linuxmint.org.tr

Dergi Sahibi
Linux Mint Türkiye Topluluğu

http://www.linuxmint.org.tr
http://root.linuxmint.org.tr

Bu Sayıda Emeği Geçenler
Cüneyt Hayrullah
Erdem Artan
Eren Kovancı
Merve Uluser
Murat Cebir
Suat Alpoğlu
Yalçın Öztek

Root'u okuyup beğendiniz ve "Nasıl katkı yapabilirim?" diye düşünmeye başladınız. Katkı yapmak için düşünmenize, yol aramanıza gerek yok. Root, katkı yapmak isteyen herkese tamamen açık topluluğa ait bir dergi. Root'a katkı yapmak için yazılarınızı bize gönderebilirsiniz, isterseniz Root dergi tayfasına katılıp dergi çalışmalarına dahil olabilirsiniz.

Dergi tayfasına katılmak için forumun Root bölümünü ziyaret edebilir veya bize e-posta göndererek başvuru yapabilirsiniz. (Gönderdiğiniz e-posta mesajında isminiz, yaşınız, size ulaşabileceğimiz geçerli bir e-posta adresiniz ve kısaca hangi konularda katkı verebileceğiniz yer almalı.)

E-posta adresimiz : root@linuxmint.org.tr

Lisans: Root, Creative Commons 3.0 (by-sa) ile lisanslanmıştır. Dergi içeriğinde yer alan yazılar kaynak göstermek şartı ile yayınlanabilir. (Kaynak gösterme şartı yazarın emeklerini korumak için konmuştur, Root maddi veya manevi herhangi bir hak iddia etmemektedir.)